

Palača Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti : Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, Zagreb : prijedlog prezentacije historicističkog oslika

---

Horvat-Levaj, Katarina; Kraševac, Irena

Authored book / Autorska knjiga

Publication status / Verzija rada: **Published version / Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)**

Publication year / Godina izdavanja: **2022**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:254:422935>

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-23**

Repository / Repozitorij:

[PODEST - Institute of Art History Repository](#)

PALAČA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, Zagreb

Prijedlog prezentacije historicističkog oslika

INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI

ZAGREB, OŽUJAK 2022.

PALAČA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, Zagreb

Prijedlog prezentacije historicističkog oslika

AUTORICE

DR. SC. KATARINA HORVAT-LEVAJ

DR. SC. IRENA KRAŠEVAC

STRUČNA SURADNJA

IVANA HANIČAR BULJAN, DIPL. ING. ARH.

FOTOGRAFIJE

PAOLO MOFARDIN

GRAFIČKA OBRADBA NACRTA

PETRA BANIĆ

LEKTURA

ROSANDA TOMETIĆ

OBLIKOVANJE

FRANJO KIŠ, ARTRESOR NAKLADA

IZVRŠITELJ

INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI

NARUČITELJ

IGH D.D.

RECENZENTI

AKADEMIK RADOSLAV TOMIĆ

MARIJANA ŠIRONIĆ, DIPL. ING. ARH.

ZAGREB, OŽUJAK 2022.

Uvod	3	II.5. Sobe u prizemlju – južno i zapadno krilo (Elaborat 2, sonde 25–26)	21	IV. Prijedlog prezentacije oslika	
I. Palača Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i njezin historicistički oslik (<i>Katarina Horvat-Levaj</i>)	4	II.6. Sjedničke dvorane i saloni na prvom katu – sjeverno i istočno krilo (Elaborat 1, sonde 40–46; Elaborat 2, sonde 27–45)	22	(<i>Katarina Horvat-Levaj</i>)	41
II. Interpretacija restauratorskih istraživanja (<i>Katarina Horvat-Levaj</i>)	7	II.7. Strossmayerova galerija na drugom katu (Elaborat 1, sonde 1–16)	26	IV.1. Prostori s kompletnom restauracijom oslika	43
II.1. Ulazni pretprostor (Elaborat 1, sonde 1–9)	9	III. Valorizacija historicističkog oslika u palači HAZU-a (<i>Irena Kraševac</i>)	27	IV.2. Prostori u kojima se može odustati od prezentacije oslika, ovisno o konstrukcijskoj sanaciji i projektu uređenja interijera	43
II.2. Vestibul – sjeverni dio (Elaborat 2, sonde 10, 11)	10	III.1. Valorizacija oslika u kontekstu historicističke bečke arhitekture	28	IV.3. Zaključna razmatranja	43
II.3. Atrij (Elaborat 1, sonde 17–27, 35–39; Elaborat 2, sonde 12–24, 48–51, 64–71)	11	III.2. Valorizacija oslika u kontekstu zagrebačkoga opusa Hermana Bolléa i Ivana Clausena	40	V. Popis elaborata i licencije	44
II.4. Stubište između prvog i drugog kata (Elaborat 1, sonde 28–31; Elaborat 2, sonde 52–63)	19				

Uvod

Palača Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti uključena je u proces obnove odmah nakon oštećenja u potresu 2020. godine. Prema narudžbi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Institut za povijest umjetnosti izradio je u sklopu *Konzervatorskih elaborata za pet zgrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti stradalih u potresu 22. ožujka 2020.*, kao svezak 1, elaborat *PALAČA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI, Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, Zagreb, Povijest gradnje, valorizacija i prijedlog konzervatorskih smjernica*, Zagreb, studeni 2020. (autorice: Katarina Horvat-Levaj, Irena Kraševac). U sklopu navedenog elaborata tvrtka Špatula d. o. o. izvela je preliminarna restauratorska istraživanja: *Konzervatorsko-restauratorski istraživački radovi na palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*, Zagreb, studeni 2020. (autorica: Mirta Krizman).

Povijesno-umjetnička i restauratorsko-konzervatorska istraživanja pokazala su da je, uz nužnu konstrukcijsku sanaciju palače, najzahtjevniji dio njezine obnove prezentacija zidnih oslika. Sagrađena prema projektu bečkoga arhitekta Friedricha von Schmidta i njegova suradnika Hermana Bolléa (1877.–1884.), neorenesansna palača bila je već u izvornoj fazi gradnje oplemenjena historicističkim zidnim oslikom, koji je prema Bolléovoj zamisli izveo slikar Ivan Clausen. Budući da je tijekom 20. stoljeća oslik potpuno poništen, njegov je izgled bio poznat samo sa starih fotografija i nacrtu, a stanje očuvanosti krajnje neizvjesno. Preliminarna restauratorska sondiranja otkrila su, međutim, ne samo detaljniji izgled florealno-vegetabilnih arabeski, geometrijskih motiva i bordura, koje čine glavni oblikovni repertoar oslika, nego su posvjedočila i o njegovoj razmjerno dobroj očuvanosti ispod nekoliko slojeva naliča.

Za donošenje konačne odluke o načinu prezentacije historicističkoga oslika trebalo je proširiti postojeće sonde te izvesti niz dodatnih sondiranja, što je povjereno tvrtki Art

restauriranje d. o. o.: *Konzervatorsko-restauratorska istraživanja palače Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, Zagreb, ožujak 2022.* (autor: Josip Jerković). Uz rezultate istraživanja, studija donosi valorizaciju oslika u tehnološkom pogledu.

Povijesno-umjetnička valorizacija nalaza te cjelovita izrada prijedloga prezentacije historicističkog oslika u palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti povjerena je, prema narudžbi IGH-a d. d., Institutu za povijest umjetnosti.

Palača Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Friedrich von Schmidt, Herman Bollé, 1877.–1884.

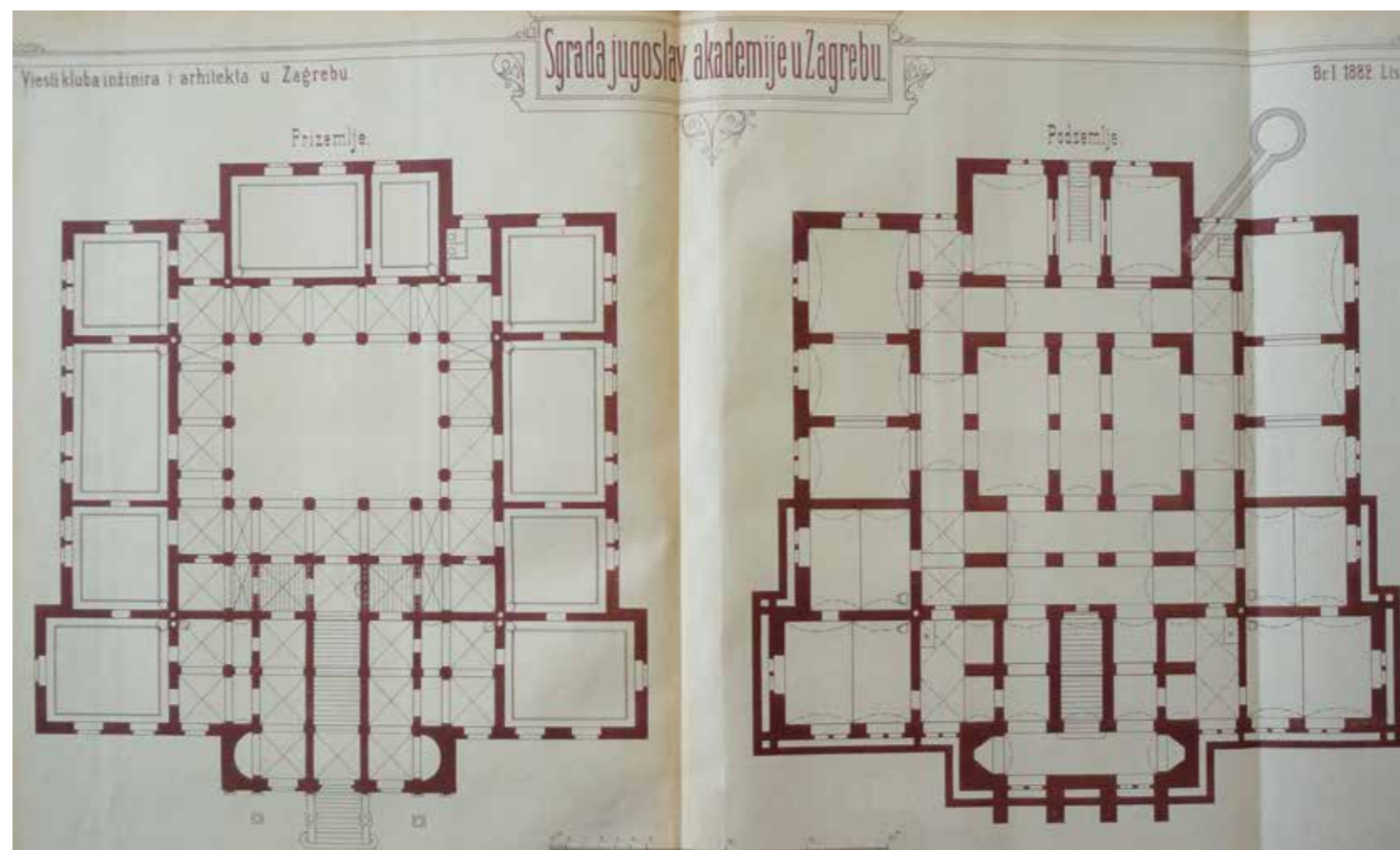
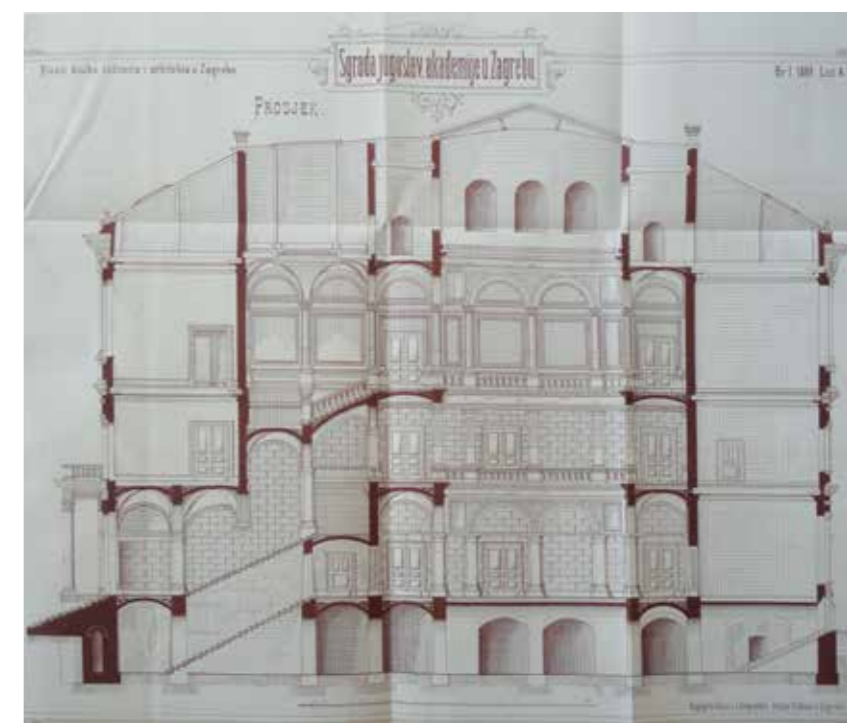
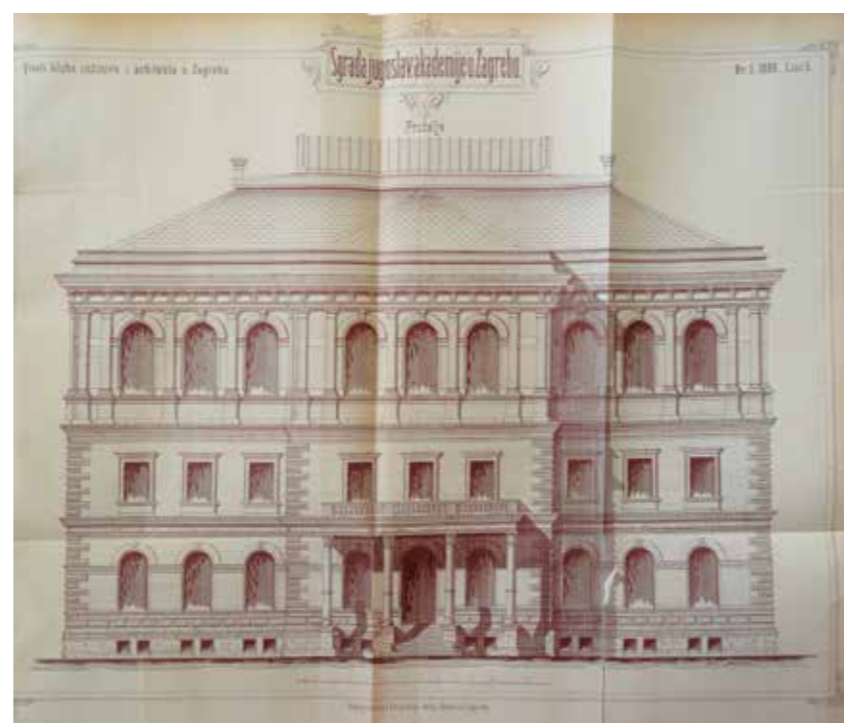
PALAČA HRVATSKE
AKADEMIJE
ZNANOSTI I
UMJETNOSTI
I NJEZIN
HISTORICISTIČKI
OSLIK

Gradnjom Akademijine palače (1877.–1884.) autor Friedrich von Schmidt, koji je osmislio projekt, i suradnik Herman Bollé, koji se u taj projekt uključio nakon što je potres 1880. godine ošteti početku palaču, uveli su u zagrebački historicistički ambijent važne inovacije iz same prijestolnice u Beču.¹ S jedne strane, palača se ističe urbanističkim položajem na spoju dvaju ključnih perivojnih trgova *Lenucijeve (zelene) potkove* – Trga Nikole Šubića Zrinskog i Trga Josipa Jurja Strossmayera, a s druge strane odlikuje se iznimnom arhitektonskom kvalitetom. Četverokrilno neorenesansno zdanje obilježeno je ponajprije skladnim pročeljima obloženima opekom te raskošnim vestibulom, stubištem i atrijem s arkadno rastvorenim trijemovima i zenitalnim osvjetljenjem. Zadržavši primarnu namjenu sjedišta Akademije i Strossmayerove galerije, palača je sačuvala i svoja izvorna arhitektonska obilježja, čiju kvalitetu dopunjuje bogat pokretni inventar – umjetnička djela, namještaj i oprema. Neki recentniji zahvati, poput promjene vestibula i donjega dijela stubišta (Edo Šen i dr., 1948.), nisu umanjili arhitektonsku kvalitetu, nego su joj, naprotiv, pridonijeli.

No jedan ključni oblikovni element povijesnog identiteta palače, spomenuti oslik, tijekom vremena je u cijelosti nestao. Riječ je o neorenesansnim šablonskim ornamentima u reprezentativnim dijelovima palače – ulaznom prostoru, vestibulu, stubištu, atriju i sjedničkim dvoranama. Nasuprot prvotnoj ideji Friedricha von Schmidta da zidovi stubišta i atrija budu artikulirani samo stiliziranom rustikom (prizemlje i prvi kat) i ukladama (drugi kat atrija), kako to pokazuju prvotni projekti iz 1877. godine,² nacрте za kompletno oslikavanje reprezentativnih dijelova interijera neorenesan-

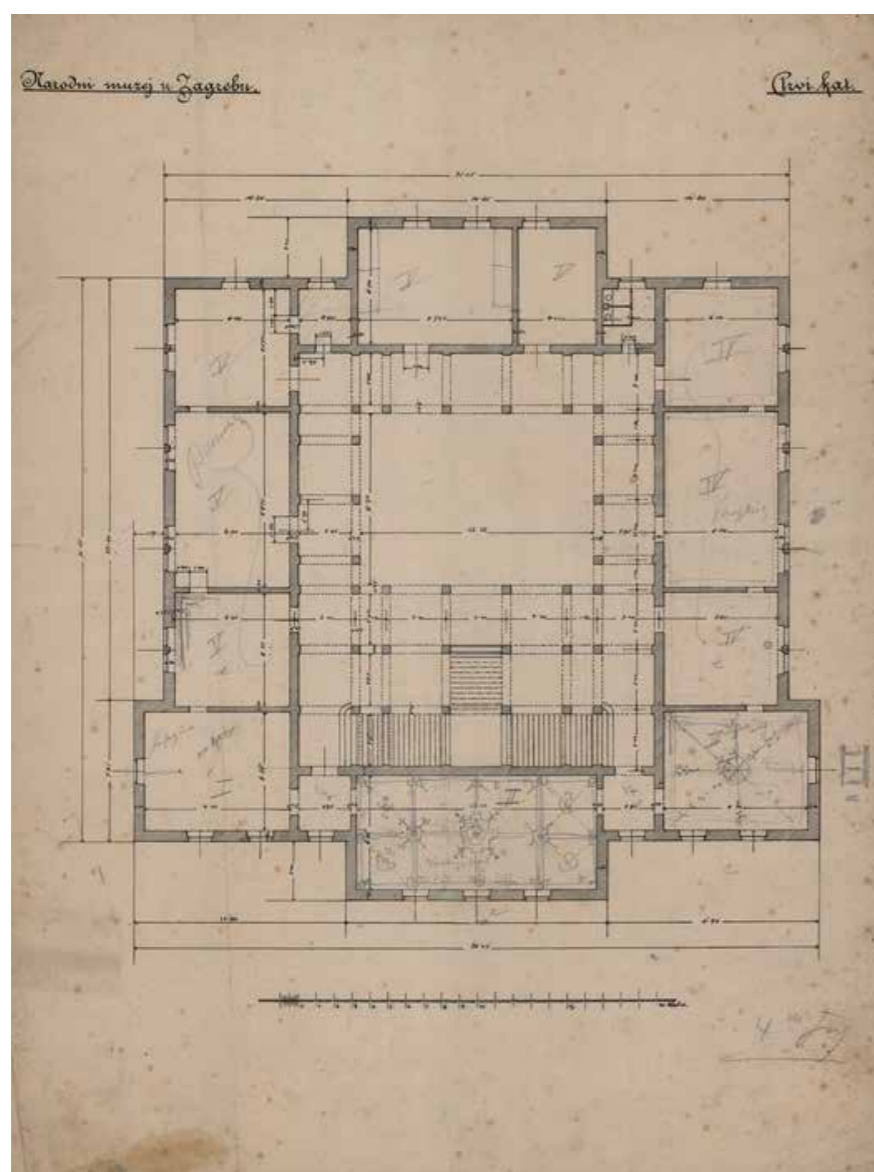
1 Više o tome u: *Konzervatorski elaborat za pet zgrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti stradalih u potresu 22. ožujka 2020.*, svezak 1, *PALAČA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI*, Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, Zagreb, *Povijest gradnje, valorizacija i prijedlog konzervatorskih smjernica*, autorice: Katarina Horvat-Levaj, Irena Kraševac, Zagreb, studeni 2020.; dalje: Elaborat IPU. U elaboratu su citirani svi izvori i literatura relevantni za Akademijinu palaču.

2 Objavljeni u *Viestima kluba inženira i arhitekata*, 1 (1882.). Više o tome u: Elaborat IPU, 15.

Akademijina palača, Friedrich von Schmidt, projekt, 1877., objavljeno u: *Viesti kluba inženira i arhitekata*, 1 (1882.), pročelje, presjek, tlocrt prizemlja i podruma

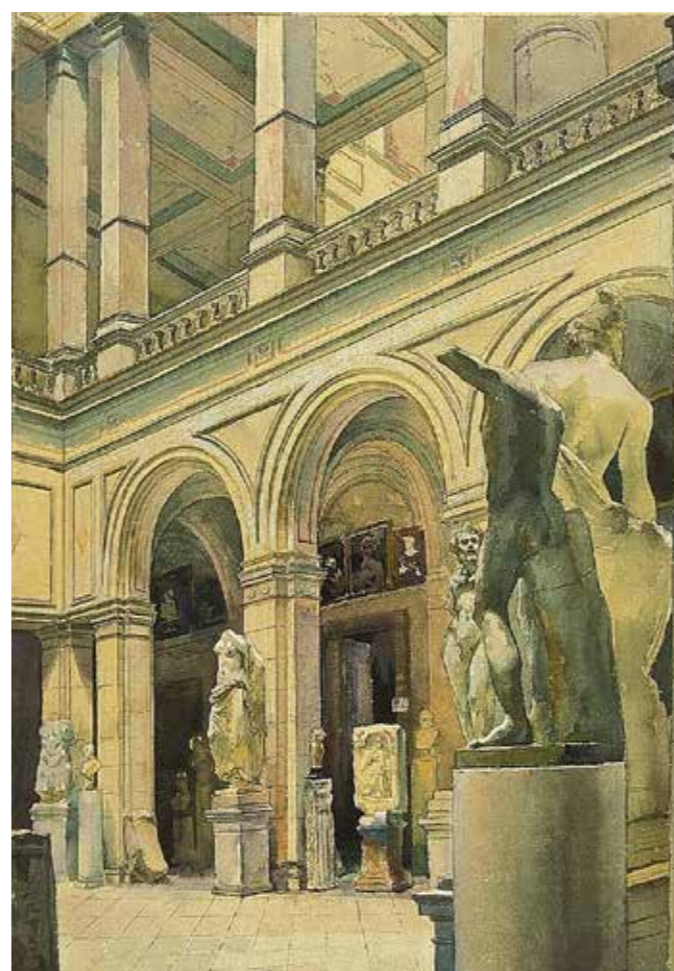
snim arabeskama izradio je tijekom gradnje Herman Bollé. Time je uz urbanistički smještaj i arhitektonsko oblikovanje uveo još jedan važan oblikovni element inspiriran suvremenom historicističkom arhitekturom u Beču. Oslonivši se na postulate »zaodijevanja arhitekture« Gottfrieda Sempera, Bollé je oslik koncipirao u funkciji isticanja arhitekture, ponajprije arkadno rastvorenih trijemova i njihovih svodova. Izvedba je povjerena slikaru Ivanu (Johannesu) Clausenu, koji je posao dovršio u listopadu 1884. godine, uoči otvorenja palače.

Akademijina palača, Herman Bollé, tlocrt prvog kata s ucrtanim oslicima na stropovima velike i male sjedničke dvorane, Nadbiskupski arhiv, Zagreb

Ulazni prostor u prizemlju s vidljivim historicističkim oslikom, Muzej grada Zagreba
Atrij, pogled na sjevernu stranu s vidljivim historicističkim oslicima, Muzej grada Zagreba

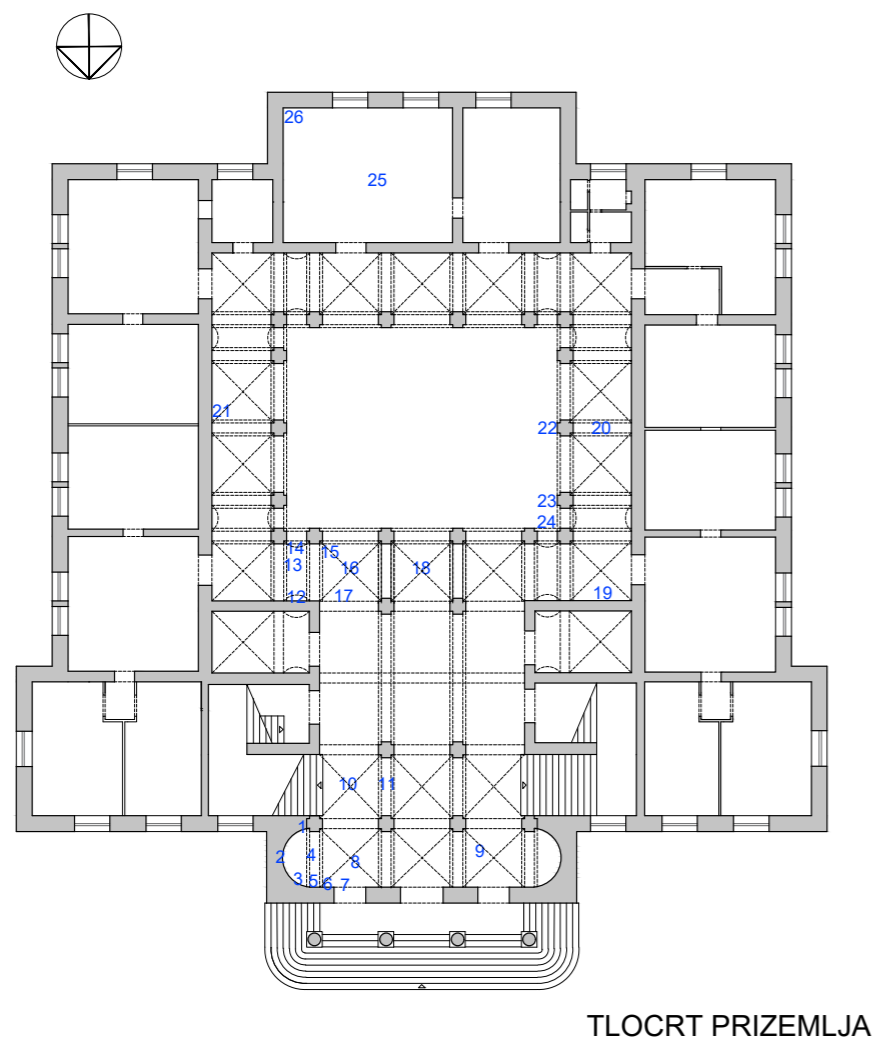

Oton Iveković, akvarel s prikazom atrija Akademijine palače, »Pariška soba« u Hrvatskom školskom muzeju, 1899.

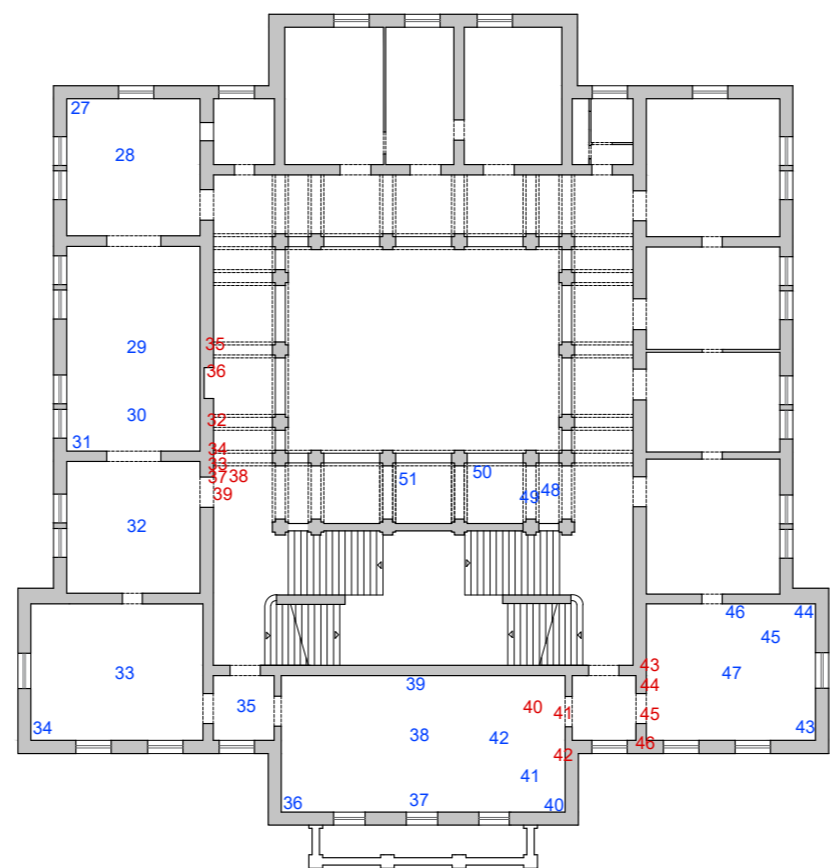

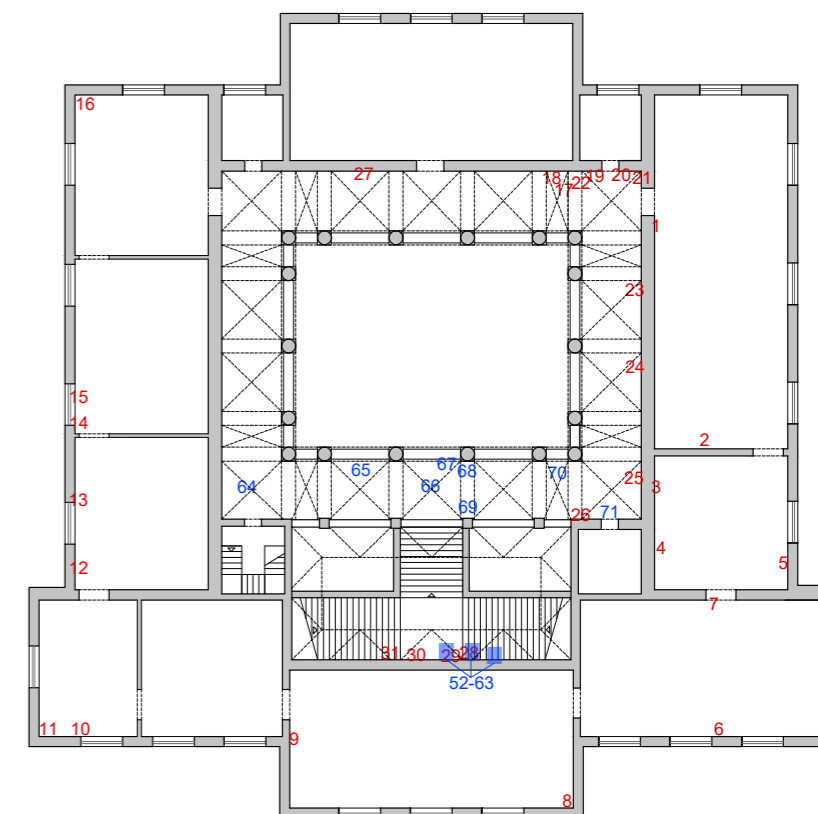
INTERPRETACIJA
RESTAURATORSKIH
ISTRAŽIVANJA

TLOCRT PRIZEMLJA

TLOCRT 1. KATA

TLOCRT 2. KATA

0 5 10 20 m

Palača Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, tlocrti prizemlja, prvog i drugog kata s označenim brojevima restauratorskih sondi

■ Elaborat 1, 2020.

■ Elaborat 2, 2022.

Tijekom preliminarnog restauratorskog istraživanja 2020. godine³ izvedeno je 46 sondi koje su obuhvatile zidove i stropove istočnog dijela trijema atrija na prvom katu, nadalje zidove velike i male sjedničke dvorane na prvom katu, zidove južnog i zapadnog dijela trijema atrija na drugom katu, stubište na drugom katu te prostorije drugog kata (Strossmayerova galerija). Dekorativni oslici otkriveni su samo u trijemovima atrija i gornjem

dijelu stubišta, dok je za zidove galerije ustanovljeno da su i izvorno bili monokromni. Sondiranjima su uz najstariji sloj interpretirani i svi kasniji slojevi, nastali u obnovi palače i ličenju njezinih unutarnjih zidova. U preliminarnom elaboratu dane su smjernice za daljnje sondiranje u svim važnim dijelovima interijera, kao i upute za hitne radove preventivne konzervacije.

Tijekom restauratorskih istraživanja 2022. godine⁴ postojeće su sonde u trijemovima atrija i stubištu proširene te su

novim sondiranjem, s ukupno 71 sondom, obuhvaćeni i ostali reprezentativni prostori – ulazni pretprostor, vestibul, trijem atrija u prizemlju te prostorije u južnom krilu prizemlja i saloni i sjedničke dvorane u istočnom i sjevernom krilu prvog kata. Oslik s florealno-vegetabilnim arabeskama otkriven je u eliptoidnom ulaznom pretprostoru, prednjem (sjevernom) dijelu vestibula, uz arkade atrija i u njegovim trijemovima – galerijama u sve tri etaže, nadalje u gornjem

³ Konzervatorsko-restauratorski istraživački radovi na palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Špatula d. o. o., autorica: Mirta Krizman, Zagreb, studeni 2020.; dalje Elaborat 1.

⁴ Konzervatorsko-restauratorska istraživanja palače Hrvatske akademije

znanosti i umjetnosti, Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, 10 000 Zagreb, Art restauriranje d. o. o., autor: Josip Jerković, Zagreb, ožujak 2022.; dalje: Elaborat 2.

dijelu stubišta te trima dvoranama u sjevernom pročelnom krilu prvog kata. Prostorije u prizemlju i saloni na prvom katu imali su monokromne zidove ukrašene jedino bordurama. U južnom dijelu vestibula i donjem dijelu oslici nisu pronađeni jer su ti dijelovi palače naknadno preoblikovani radi reorganizacije vertikalne komunikacije.

Restauratorska sondiranja pokazala su da je oslik razmjerno dobro očuvan, ali gledajući u cjelini, njegovo je stanje očuvanosti na svodovima i stropovima znatno bolje nego na zidovima, koji su zbog veće izloženosti bili i jače oštećivani i više puta prebojeni. Elaborat je zaključen prijedlogom prezentacije s obzirom na tehnološko stanje oslika, koje otvara mogućnost prezentacije oslika u svim prostorijama u kojima je pronađen, ali uz različite pristupe restauraciji. Na osliku zidova, uz tehniku retuša *in situ*, trebat će mjestimično zbog jačih oštećenja primijeniti i tehniku faksimilske rekonstrukcije, dok većina oslika na svodovima i stropovima omogućuje idealan način obnove – retuš *in situ*.

Dekoratívni motivi oslika izvedeni su šablonama, bez ručnog dotjerivanja. Plohe zidova su u većini prostorija svijetle oker boje, a kolorit slikanih ornamenata karakteriziraju blagi zemljani tonovi, smeđe, crvenkaste i zelene boje, s mjestimičnom pozlatom.

II.1. Ulazni pretprostor (Elaborat 2, sonde 1–9)

Izduženi ulazni pretprostor s pročelnim trostrukim lučnim ulazom i trima lučnim ulazima u vestibul zaključen je na bočnim stranama polukružnim nišama koje mu daju elip-

Ulazni prostor u prizemlju
Sonde na svodu, pojasnici i zidu

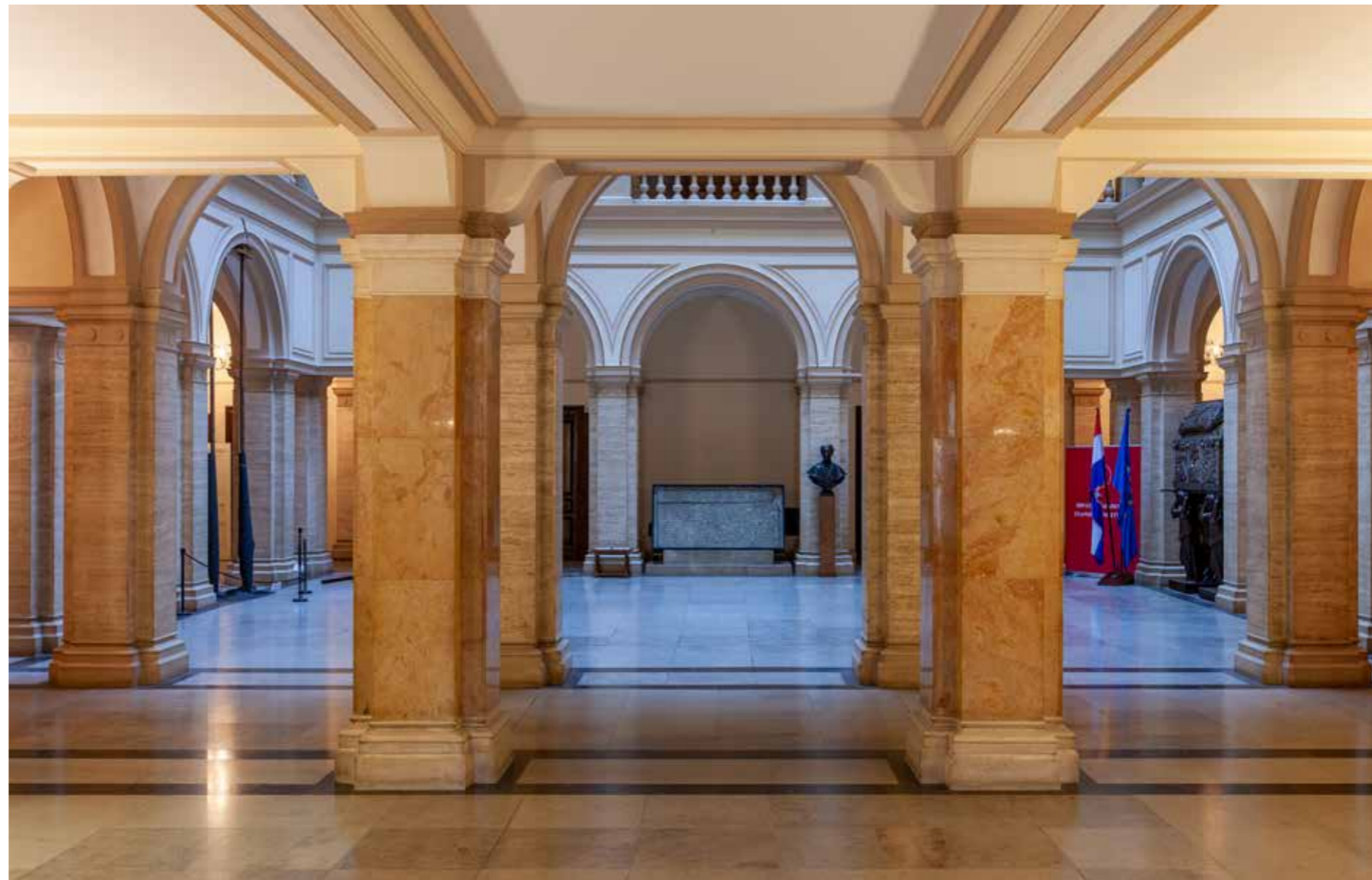
toidni tlocrt. Prostor nadsvođuju tri traveja križnih svodova nošenih toskanskim pilastrima obloženima žućkastim kamenom. Zidovi su bili monokromni sa širokim trakama koje prate arhitekturu svoda. Dekorativni razdjelni vijenac na smeđe-oker pozadini ukrašen je stiliziranim florealno-vegetabilnim uzorkom u nijansama plave, smeđe i crvene boje. Bočne niše prostora bile su obojene u plavo, s mogućim dekorativnim smeđim uzorkom. Pojasnice niša podijeljene su na po tri kasete ispunjene stiliziranim cvjetnim uzorcima. Središnji dio svoda oslikan je florealno-vegetabilnim arabeskama u crvenim i zelenim tonovima, a obrisi križnih svodova istaknuti su crvenim bordurama.

Prijašnji izgled ulaznog prostora ostao je zabilježen na fotografiji pohranjenoj u Muzeju grada Zagreba.⁵

II.2. Vestibul – sjeverni dio (Elaborat 2, sonde 10, 11)

Trobrodni vestibul formiran između ulaznog pretprostora i atrija, kao što je spomenuto, radikalno je preoblikovan 1948. godine, kad je uklonjen središnji stubišni krak za prvi kat, umjesto kojega su formirana dva simetrična dvokraka stubišta u bočnim prostorima. Tako je u prostoru vestibula, podijeljenom pilonima na tri broda, iz izvorne faze ostao sačuvan samo niz od triju traveja križnih svodova uz ulaz, dok je ostali dio natkriven stropovima. U takvoj situaciji izvorni oslik bilježimo samo na spomenutim svodovima, a čine ga arabeske identične onima na svodovima ulaznog pretprostora.

Vestibul u prizemlju
Sonde na svodu i pojasnici

⁵ Elaborat IPU, 44.

II.3. Atrij (Elaborat 1, sonde 17–27, 35–39; Elaborat 2, sonde 12–24, 48–51, 64–71)

Neorenesansni atrij najreprezentativniji je dio interijera palače. Tri superponirana trijema – galerije služe kao komunikacije između prostorija, istodobno dajući prostoru svečani ton, a različite visine i elementi raščlambe usklađeni su s karakterom prostora. U prizemlju su arkade na masivnim kamenim toskanskim pilonima, na niskom prvom katu tanji piloni obloženi *stucco-lustrom* nose arhitrave, a na najvišem, drugom katu arkade su nošene elegantnim korintskim stupovima također obrađenima *stucco-lustrom*. Pandane pilonima i stupovima uza zidove čine pilastri, povezani pojasnicama križnih svodova, odnosno gredama stropa na prvom katu. Pravilan ritam pilona, stupova i arkada oživljen je sužavanjem traveja galerija uz uglove, koji u prizemlju i na drugom katu u tom dijelu umjesto arkada imaju arhitrave, čime je oblikovan osebujan renesansni motiv *serliana*. Svi zidovi i svodovi, odnosno stropovi galerija bili su artikulirani historicističkim oslikom koji je obuhvaćao i dijelove zidova između lukova arkada na vanjskim stranama galerija. Kapiteli i konzole na drugom katu imali su pozlaćene detalje.

Zidovi trijemova u sve tri etaže imali su svijetli oker nalič te su bili oslikani ukladama sa zelenim i crvenim bordurama koje su pratile ritam traveja. U zoni sokla pronadjen je na zidovima friz s replicirajućim cvjetnim motivima i medaljonima. Na spoju zidova i svodova izvedene su obrubne trake različite širine. Stropovi trijema na prvom katu imali su zelene i smeđe bordure na žutoj podlozi te su bili ukrašeni dijagonalno postavljenim florealno-vegetabilnim motivima i ugaonim kvadrima s bordurama. Na svodovima trijemova atrija u prizemlju i na drugom katu otkrivene su centralne rozete i florealno-vegetabilni oslik s crvenim bordurama koje prate obrise križnih svodova. Rubove pojasnicama ističu trake unutar kojih su arabeske s listovima

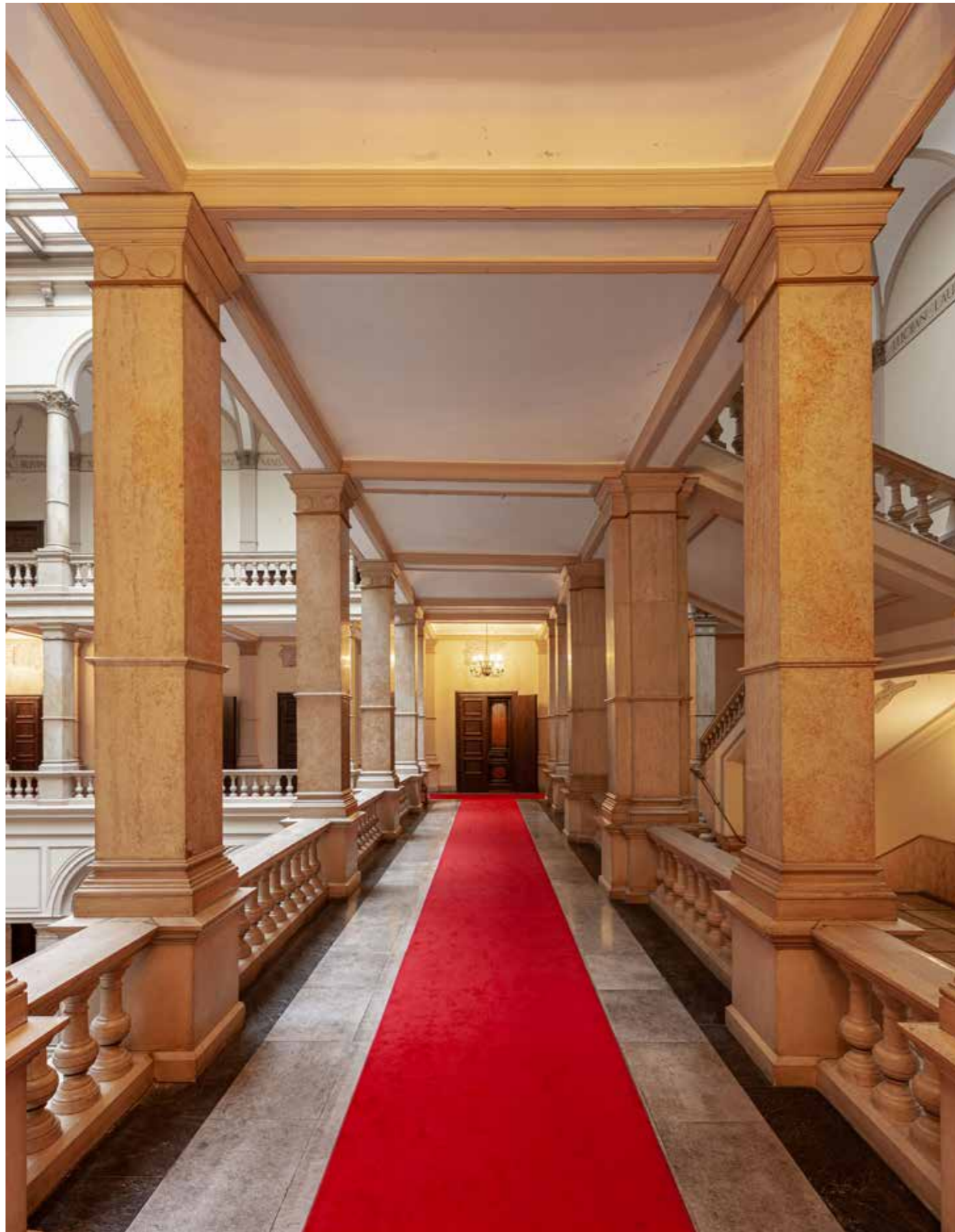
Atrij, sjeverna strana sa stubištem

Trijem atrija u prizemlju, sonde na svodu

Trijem atrija u prizemlju, sonde na svodu, pojasnici i u luneti

Trijem atrija na prvom katu

Sonde na stropovima i pojasnici

Trijem atrija na drugom katu
Sonde na svodu i kapitelu

Trijem atrija na drugom katu, sonde na pojasnici i svodu

akantusa. Dekorativni oslik nalazi se i u frizu na drugom katu, ispod novijih natpisa s imenima umjetnika. Trakama su bile oslikane i »lunete« na zidovima ispod svodova.

Oslik je krasio i dijelove zidova galerija, orijentirane središnjem prostoru atrija. Tako je trodijelno gređe na sve tri eta-

že imalo friz s kasetama i florealno-vegetabilnim uzorcima. Profilacije lukova istaknute su smeđim i plavim akcentnim linijama. Kutovi zida atrija imali su ciglasto-crvene romboide na oker podlozi.

Izgled atrija prije poništavanja oslika monokromnim naličjem vidljiv je na fotografiji pohranjenoj u Muzeju grada Zagreba.⁶

⁶ Elaborat IPU, 43.

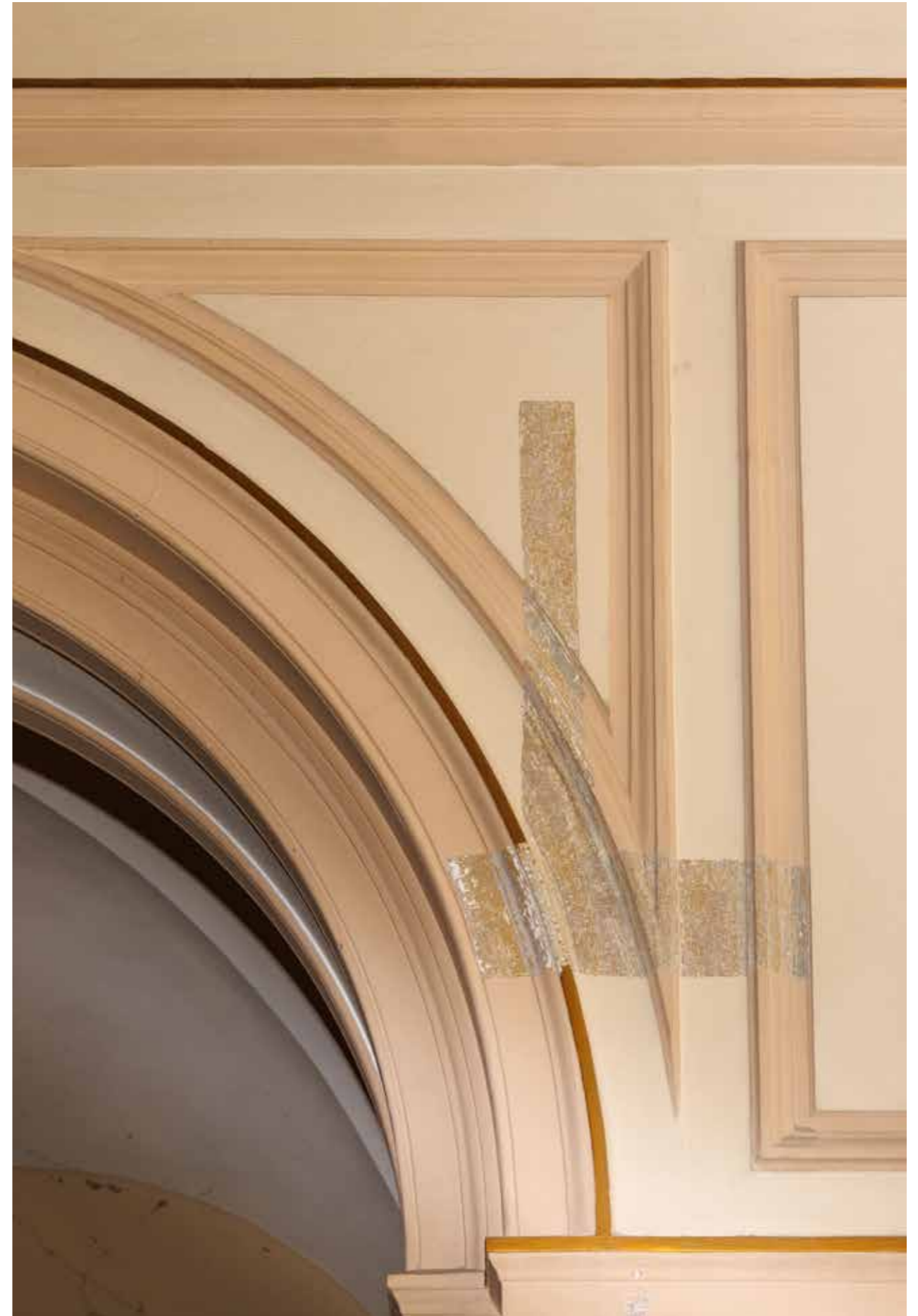

Trijem atrija na drugom katu, sonde na svodovima

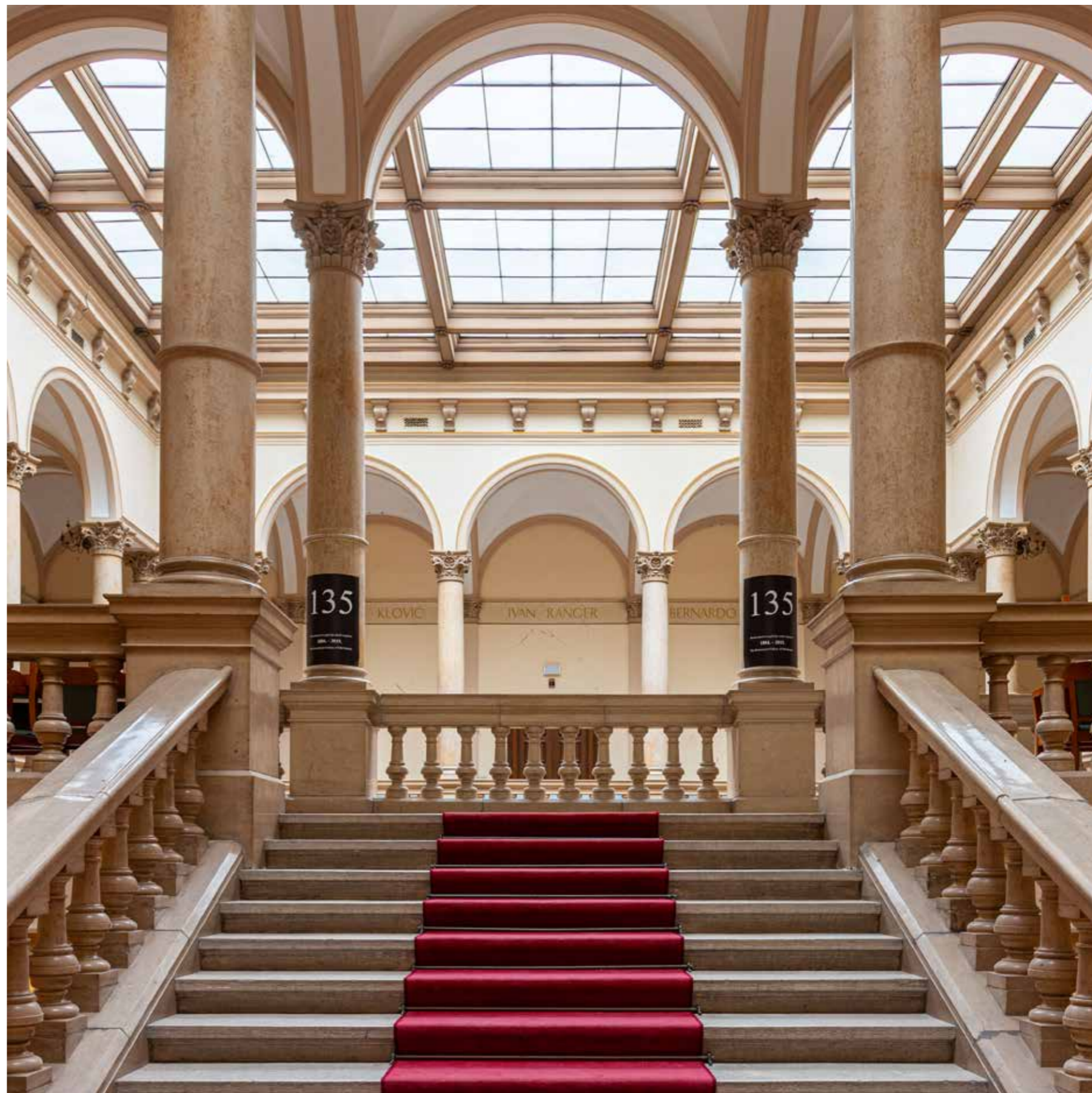
Atrij, prizemna zona

Sonde uz lukove u prizemlju

II.4. Stubište između prvog i drugog kata (Elaborat 1, sonde 28–31; Elaborat 2, sonde 52–63)

Između prvog i drugog kata lateralna se dvokraka stubišta spajaju u zajednički središnji treći krak koji vodi do galerije atrija na drugom katu, artikuliranoga korintskim stupovima i arkadama te nadsvođenoga križnim svodovima. Cijeli stubišni prostor, kao i atrij, zenitalno je osvjetljen, a ostakljenje je u središnjem polju zrcalnog svoda raščlanjenoga suvodnicama. Sjeverni zid stubišta raščlanjen je pilastrima, a stubišni su krakovi ograđeni balustradama.

Stubište između prvog i drugog kata

Stubište na drugom katu, sonde na svodu, kapitelu, vijencu i frizu

Na bazama pilastara otkriven je oker nalič i teško oštećen dekorativni oslik. Pilastri i njihovi kapiteli imali su monokromni sivo-bež nalič. Zidovi između pilastara također su bili monokromni, kao i friz gređa. Unutar lunete na istom zidu pronađen je monokromni nalič i vrlo oštećen dekorativni oslik. Na svodu svjetlarnika stubišta i u susvodnicama otkriven je dekorativni oslik s bordurama te florealno-vegetabilnim ornamentima.

II.5. Sobe u prizemlju – južno i zapadno krilo (Elaborat 2, sonde 25–26)

U prizemlju, oko trijemova atrija i iza stubišta u bočnim rizalitima nižu se prostorije osvijetljene prozorima na pročeljima: po dvije u svakom rizalitu (rezultat pregradnje izvorno većih pojedinačnih prostorija), po četiri u bočnim krilima (izvorno su bile tri prostorije, od kojih je središnja bila dvostruko veća) te dvije prostorije različite veličine u rizalitu južnog krila, od kojega su bočno smješteni dizalo na jednoj strani i WC na drugoj.⁷ Prostorije imaju ulaze iz atrija, a bile su međusobno povezane vratima u enfiladama, no danas su komunikacije između njih organizirane ovisno o funkcijama (sjedišta različitih razreda i Strossmayerove galerije, tajništva).

Sondiranja su provedena u središnjem dijelu južnog krila. Otkriven je samo monokromni oker nalič zida i stropa na čijem je spoju izveden dekorativni oslik sastavljen od širokih monokromnih traka obrubljenih akcentnim linijama. Iz prethodnih sondiranja u jugozapadnoj ugaonoj prostoriji prezentirana je u donjem dijelu sjevernog zida sonda s nalazom zelenog naliča.

Prostorije u prizemlju

Sonde na zidu i stropu

⁷ Prvotni tlocrti vidljivi su na Schmidtovim projektima.

II.6. Sjedničke dvorane i saloni na prvom katu – sjeverno i istočno krilo (Elaborat 1, sonde 40–46; Elaborat 2, sonde 27–45)

Osnovni raspored prostorija u prizemlju ponovljen je na prvom katu. Sjeverni pročelni dio, dijelom u rizalitu, a dijelom iznad vestibula, zaprema velika sjednička dvorana s balkonom, a u zapadnom ugaonom dijelu pročelnog krila je mala sjednička dvorana. U istočnom su krilu saloni, uključujući i istočni ugaoni dio pročelnog krila, tako da je tu sačuvan izvorni raspored (središnji veći salon i bočni manji). U ostalim krilima s uredima provedene su naknadne manje podjele, tako da su u zapadnom krilu četiri prostorije (umjesto prvotnih triju), a u sjevernom tri (umjesto prvotnih dviju). Pregradnje prostorija i promjene namjene rezultirale su i nekim zazidavanjima vrata prema trijemu atrija, odnosno probijanjem novih vrata (u istočnom krilu), a i vrata u pročelnoj dvorani prema malim bočnim predsoobljima izvorno su bila većeg formata i zaključena lukom, kako to pokazuju tragovi u građi, vidljivi nakon oštećenja žbuke u potresu.

Najreprezentativnije je bila oslikana središnja dvorana u rizalitu sjevernoga pročelnog krila (velika sjednička dvorana) te zapadna ugaona prostorija pročelnog krila (mala sjednička dvorana). Oslík njihovih stropova Herman Bollé je ucrtao u tlocrt prvog kata, pohranjen u Nadbiskupskom arhivu Zagreba.⁸ Prema spomenutom nacrtu, koncepciju oslika velike dvorane činilo je više rozeta (od kojih je središnja najveća) iz kojih su se zrakasto granale po četiri arabeske, dok je u maloj dvorani bila samo jedna rozeta i četiri arabeske. U sondiranju je na stropu velike dvorane pronađen oslik s centralnom florealno-vegetabilnom rozetom. Otkrivena je i geometrijska podjela stropa na polja sa stiliziranim šablonskim cvjetnim oslikom. U maloj sjednič-

Velika sjednička dvorana na prvom katu
Sonde na zidu i stropu

8 Elaborat IPU, 42.

Velika sjednička dvorana, sonde na stropu

Mala sjednička dvorana na prvom katu

koj dvorani također je pronađen oslik stropa s florealno-vegetabilnim ornamentima. Izvorni nalič zidova u objema dvoranama uvelike je uništen zbog kasnijeg prekrivanja tapetama. Ipak, ostali su sačuvani tragovi oker naliča te crvene i zelene bordure oko vrata na bočnim zidovima velike dvorane, dok je u maloj dvorani pronađen smeđi sokl te ostatci terakota boje na zidovima.

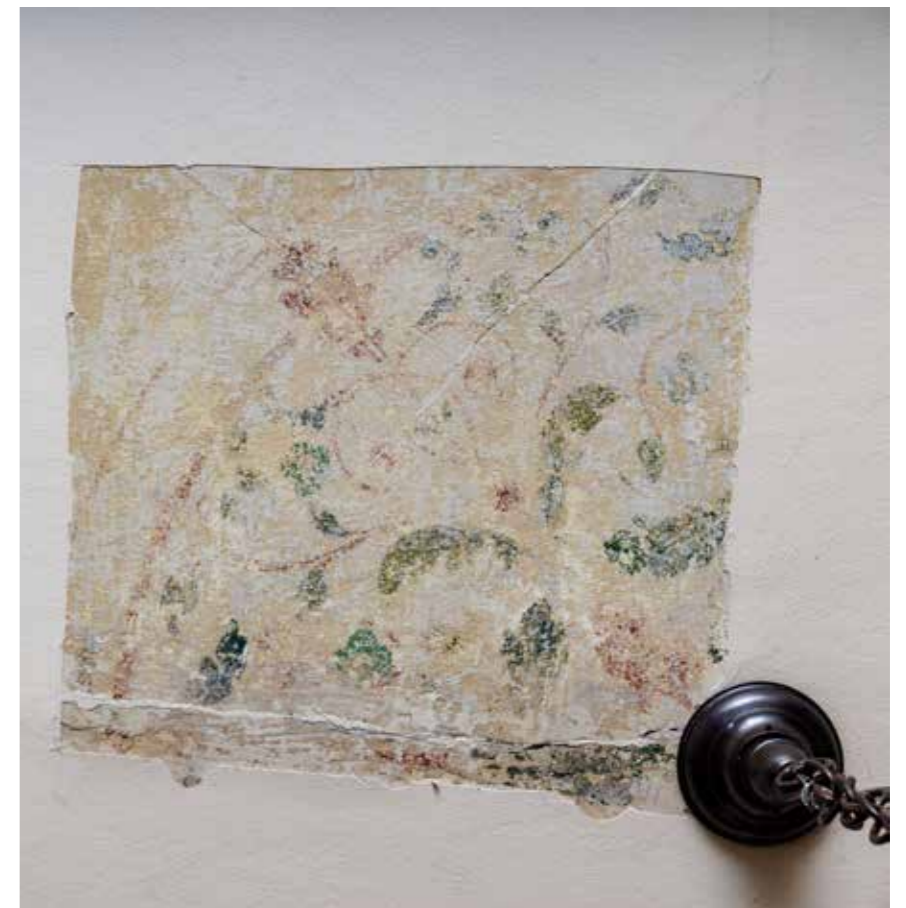
Između velike sjedničke dvorane i male sjedničke dvorane te nasuprotnoga istočnog ugaonog salona nalaze se male prolazne prostorije čiji su zidovi također imali oker nalič.

Sonde na zidu i stropu

Premda nije naznačeno na Bolléovu tlocrtu prvog kata, florealno-vegetabilni oslik sastavljen od središnje rozete i dijagonalnih arabeska pronađen je i na stropu istočne ugaone prostorije u pročelnom krilu. Zidovi i strop te prostorije također su u izvornoj fazi bili oker boje, a na njihovu spoju su bordure s akcentnim linijama.

Jednak kolorit (oker monokromni naliči zidova i stropova te bordure s akcentnim linijama na spoju zidova i stropova) karakterizira salone u istočnom krilu. Dekorativni oslik stropova tu nije utvrđen.

Sjeveroistočni salon na prvom katu
Sonda na stropu

Mali istočni salon
Sonda na zidu i stropu

Veliki istočni salon
Sonda na stropu

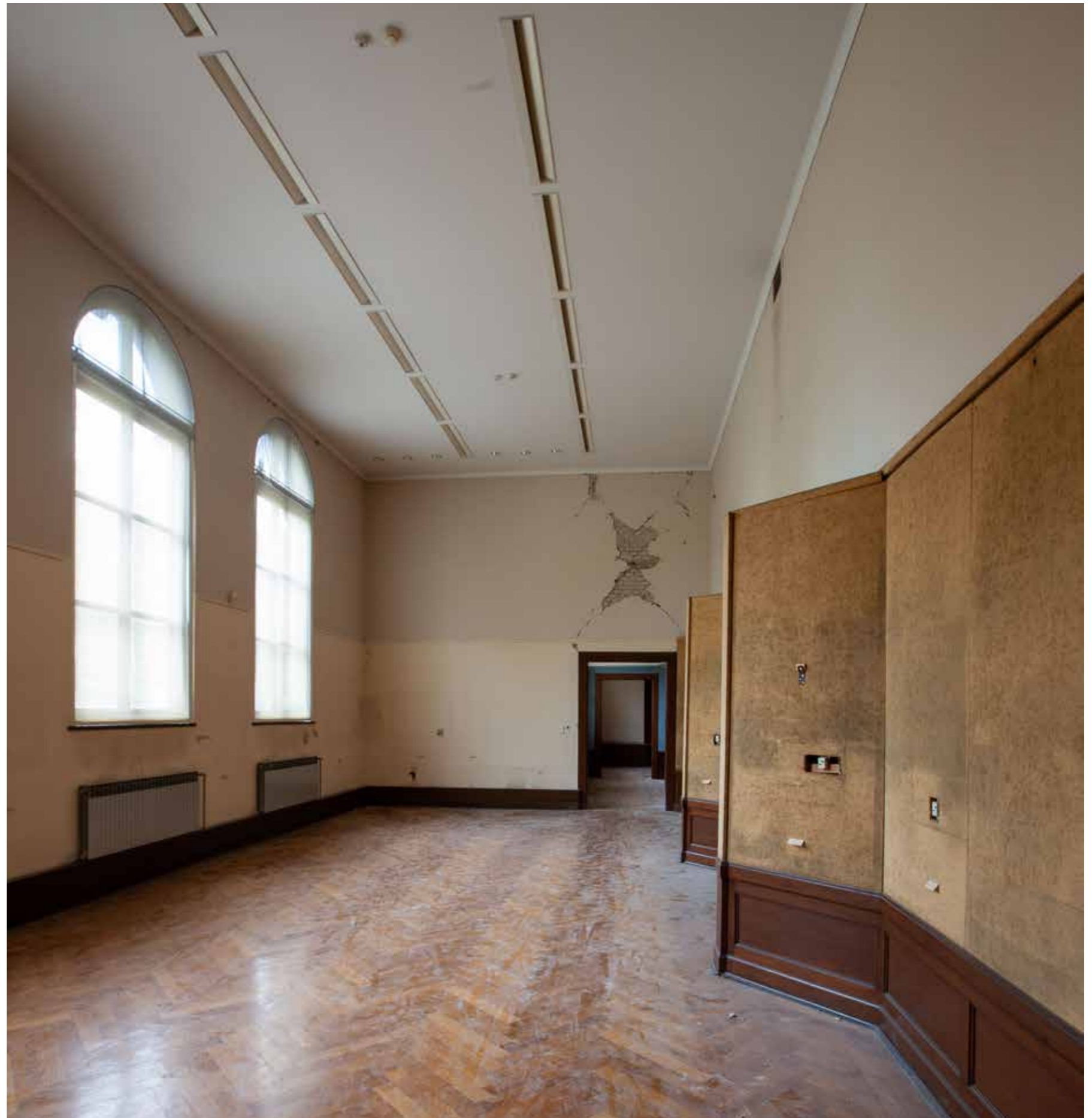

II.7. Strossmayerova galerija na drugom katu (Elaborat 1, sonde 1–16)

Unutar iste tlocrtne sheme koja karakterizira prizemlje i prvi kat, organizirana je na drugom katu Strossmayerova galerija, samo što je u skladu s namjenom format prostora izvorno bio veći: sjeverno krilo zapremaju tri dvorane (jedna u središnjem rizalitu i dvije u bočnim zonama, uključujući i bočne rizalite), cijelo istočno krilo zapremala je jedna velika dvorana, u zapadnom su krilu, kao i na nižim katovima, bile jedna središnja dvorana i po jedna manja prostorija, a u južnom je krilu u rizalitu jedna dvorana. Sve su prostorije osvijetljene velikim pročelnim prozorima i međusobno povezane vratima u enfiladama, a u skladu s manjim brojem prostorija, i broj ulaza iz atrija bio je manji. U izvornoj fazi svi su zidovi bili zelene boje.

Strossmayerova galerija na drugom katu
Sonda na zidu

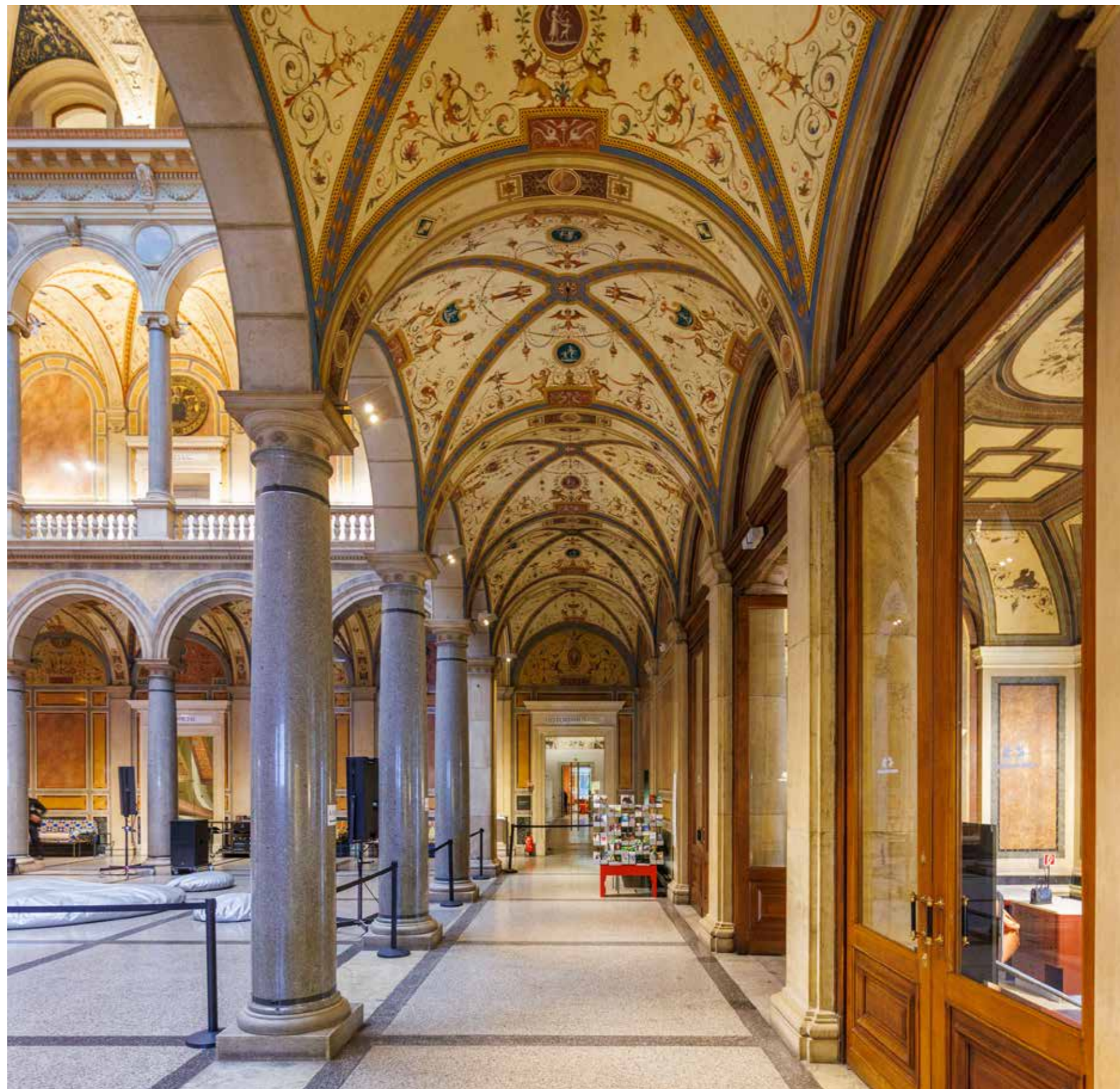
VALORIZACIJA
HISTORICISTIČKOG
OSLIKA U PALAČI
HAZU-A

Historicistička arhitektura u svojem je izvornom obliku nezamisliva bez ornamentalnog oslika zidova. Vidljive »gole« konstrukcije i prirodni materijali nisu bili dovoljno »umjetnički« prema arhitektonskom ukusu toga doba pa ih je trebalo zakriti dodatnom obradom zidne plohe koju Gottfried Semper naziva *Bekleidungskunst* – »zaodijevanja arhitekture«. Postulat »umjetnosti zaodijevanja«, koji podjednako vrijedi u arhitekturi za vanjske fasadne obloge i za dekoraciju interijera, temeljno je načelo historicističkog stila. Pritom historicizam kao stil podrazumijeva primjenu stilskih premisa prethodnih razdoblja i njihovu idealiziranu transformaciju u arhitektonskoj praksi 19. stoljeća.

III.1. Valorizacija oslika u kontekstu historicističke bečke arhitekture

Rasprave o polikromiranju arhitekture i skulpture u antičko doba potaknule su početkom 19. stoljeća brojna istraživanja koja su dokazala postojanje boja u umjetnosti klasičističkoga razdoblja i tako stubokom promijenile Winkelmannovu tezu o »plemenitoj jednostavnosti i smirenoj uzvišenosti« klasične umjetnosti. Na povratak šarolikim interijerima uvelike su utjecale knjige/mape predložaka u kojima su rekonstruirane dekoracije iz arheološkoga nalazišta Pompeja te srednjovjekovnoga zidnog slikarstva i renesansnih uzoraka. Nakon 1850. godine europsku je arhitekturu zahvatila moda kontrastnih i živopisno obojenih interijera, a teorijska promišljanja nisu dijelila strukturnu formu od dekorativnog oplošja kao integralnog dijela građevine.⁹ Pojmovi »ornament«, »dekoracija«, »ukras« i

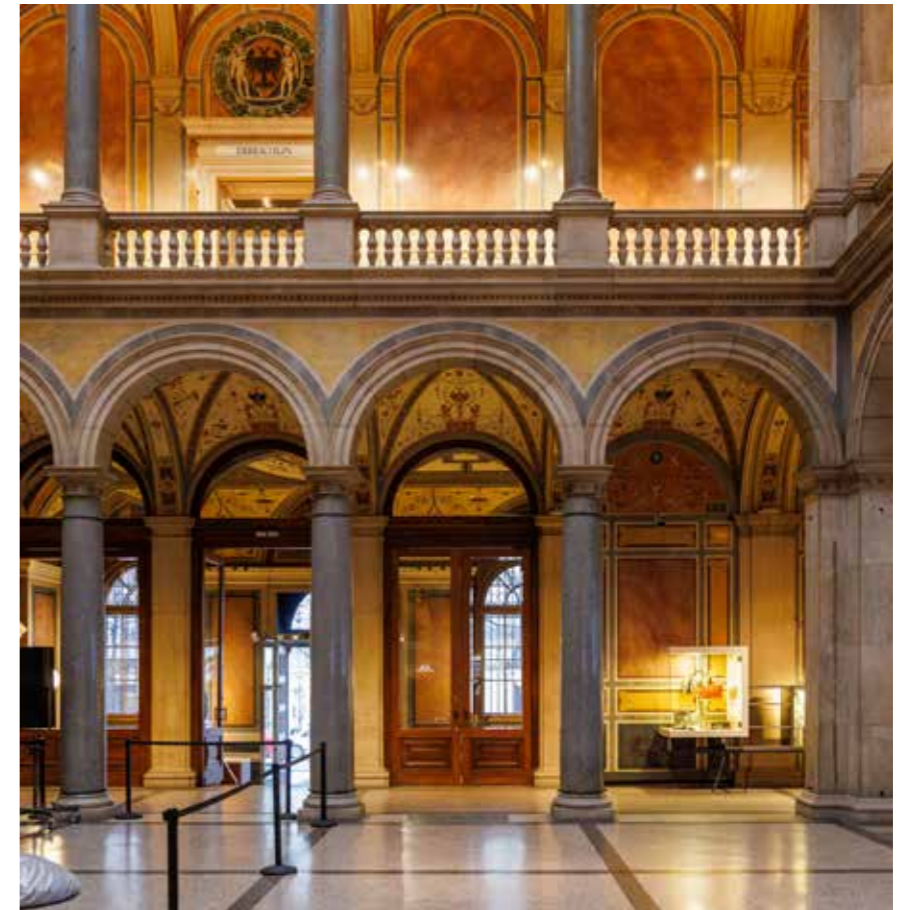
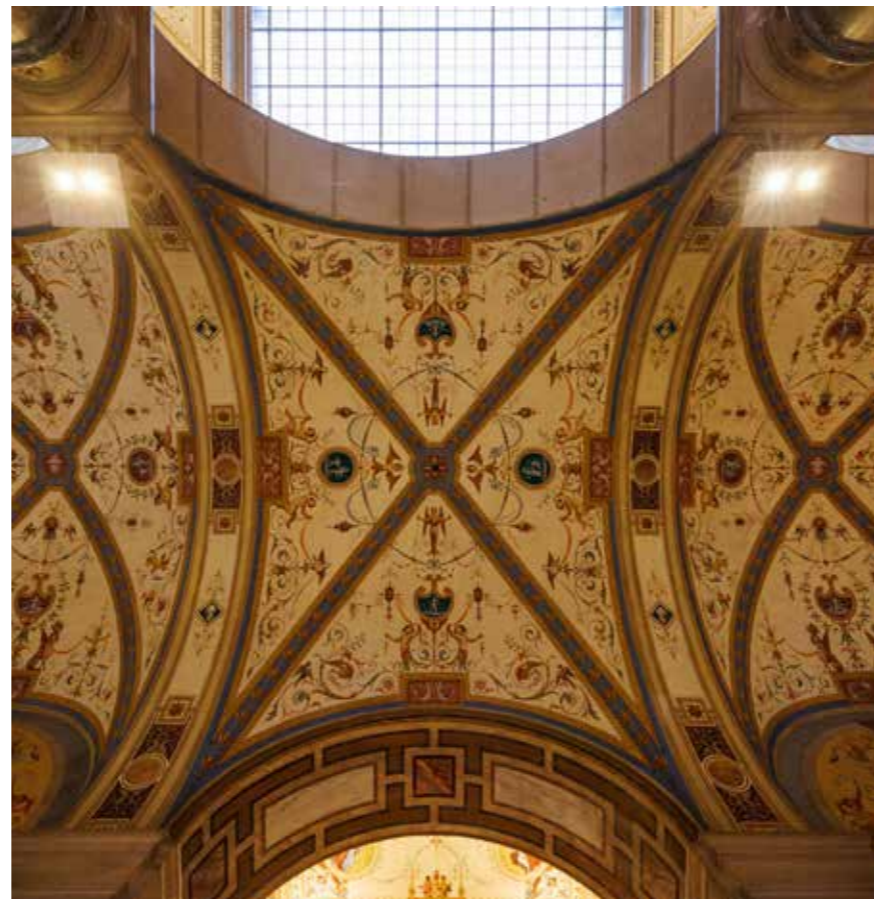
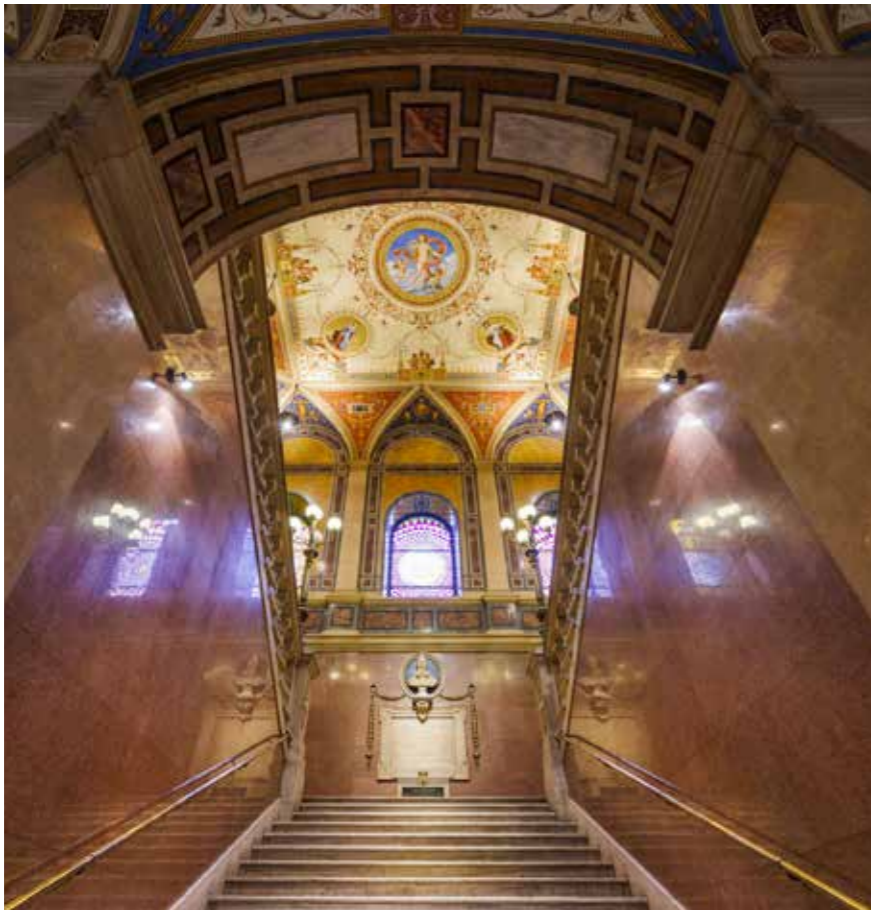
⁹ WOLFGANG BRÖNNER, *Farbige Architektur und Architekturdécoration des Historismus*, u: *Deutsche Kunst und Denkmalpflege* 36 (1978.), 57–67.; FRANK-LOTHAR KROLL, *Ornamenttheorien im Ze-*

Beč, Škola umjetničkog obrta (danas Muzej primijenjene umjetnosti) Heinrich von Ferstel, 1877., trijem atrijsa s historicističkim oslikom

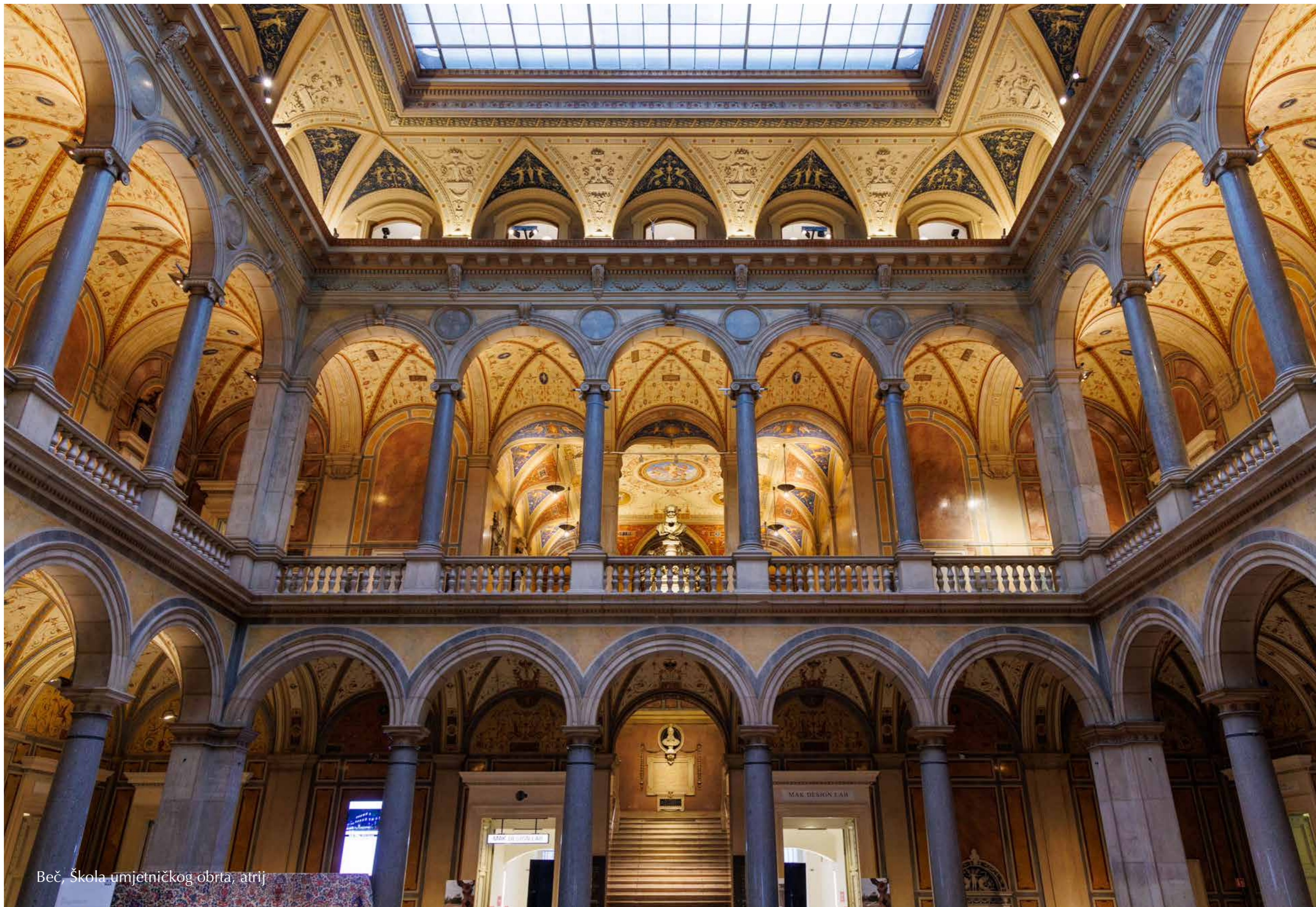
Beč, Škola umjetničkog obrta, pročelja, stubište i trijemovi atrija s historicističkim oslikom

Beč, Škola umjetničkog obrta, atrij, pogled na oslikane svodove i zenitalno osvjetljenje

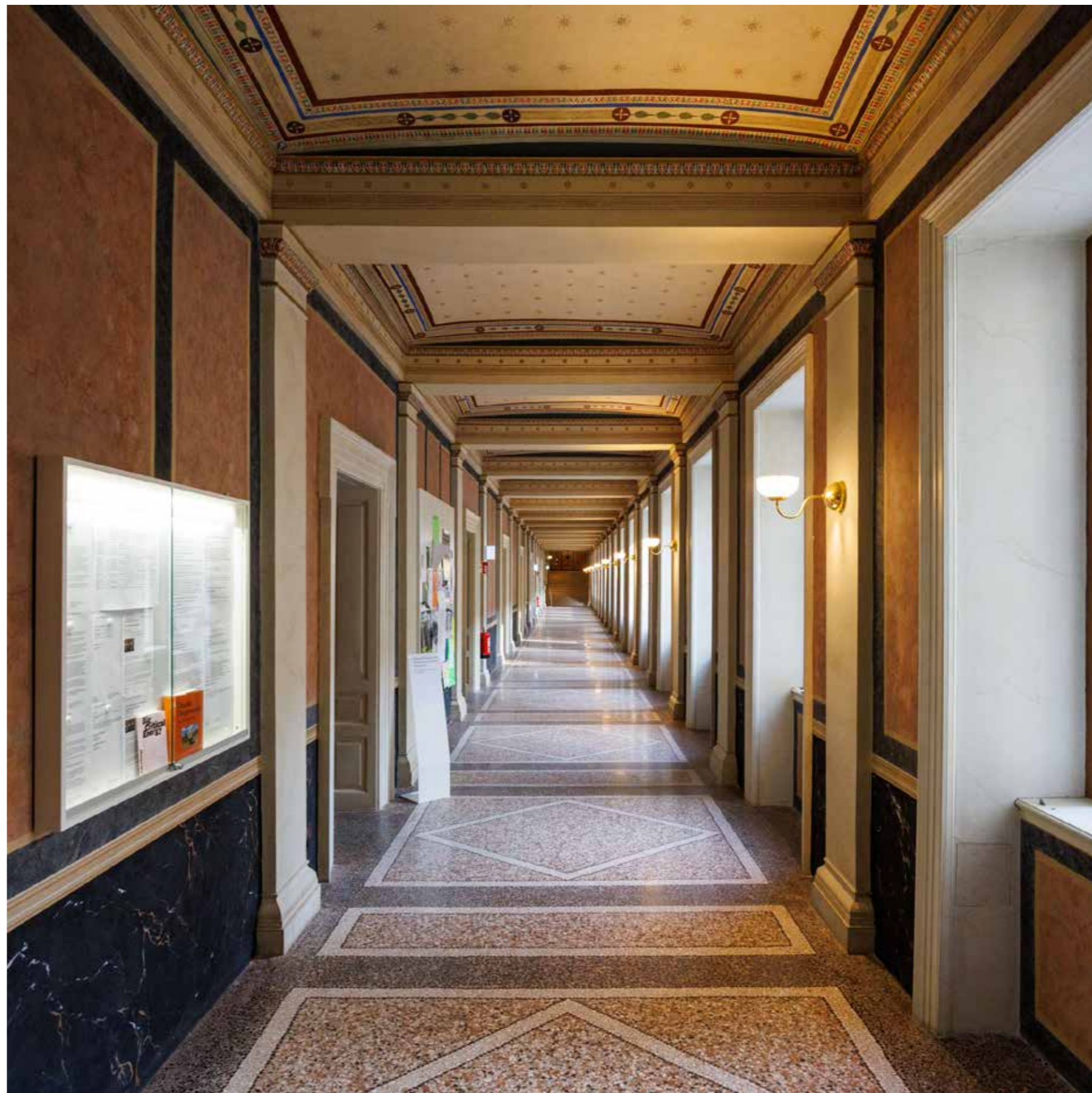
Beč, Škola umjetničkog obrta, atrij

»zaodijevanje arhitekture« u središtu su umjetničke i arhitektonske teorije Gottfrieda Sempera, koji prvotni umjetnički poriv i izričaj pronalazi u tekstilnim radovima i njihovim uzorcima.¹⁰ Alois Riegl u ornamentu vidi idealni stvaralački doprinos ljudske fantazije koji se može unedogled varirati i ponavljati.

Bečka historicistička arhitektura najbliži je komparativni primjer za zagrebačku reprezentativnu gradnju zreloga historicizma. Osim što su bečki arhitekti svojim projektima sudjelovali u izgradnji Zagreba (Friedrich von Schmidt, Otto von Hofer), zagrebački su graditelji potkraj 19. stoljeća studirali arhitekturu na bečkoj Akademiji likovnih umjetnosti i Tehničkom fakultetu,¹¹ u eri nastajanja velikih graditeljskih projektata duž *Ringstrasse* koji su tipologijom i opremom postali uzor za brojne gradnje diljem Monarhije. To su npr. *Kunstgewerbeschule* – Škola umjetničkog obrta (danas Muzej primijenjene umjetnosti) Heinricha von Ferstela, Akademija likovnih umjetnosti Theophila Hansena, zgrade muzeja na Carskom forumu Carla von Hasenauera i Gottfrieda Sempera te brojne druge. Njihov današnji izgled potvrđuje da se reprezentativnim dijelovima interijera (kao što su stubišta, hodnici, vestibuli i atriji) pristupalo s puno pažnje i razumijevanja za izvornu »šarolikost« koja se redovito restaurirala, ali nikad nije bila prekrivena monokromnim naličjem.

italter des Historismus, u: *Die Rethorik des Ornaments*, (ur.) Isabelle Frank, München, 2001., 162–175.

- 10 GOTTFRIED SEMPER, *Der Stil in den technischen und tektonischen Künsten oder Praktische Aesthetik* (Ein Handbuch für Techniker, Künstler und Kunstfreude), I. izd. 1861.–1865.; II. izd. 1878./1879.; Prema Semperu, tekstilnoj umjetnosti pripada prvenstvo kao praumjetnosti, *Urkunst*, jer sve ostale umjetnosti preuzimaju od nje tipove i simbole.
- 11 DRAGAN DAMJANOVIĆ, *Bečka Akademija likovnih umjetnosti i hrvatska arhitektura historicizma. Hrvatski učenici Friedricha von Schmidta*, Gliptoteka HAZU, Zagreb, 2012.

Beč, Akademija likovnih umjetnosti, Theophil Hansen, 1876., hodnik s historicističkim oslikom

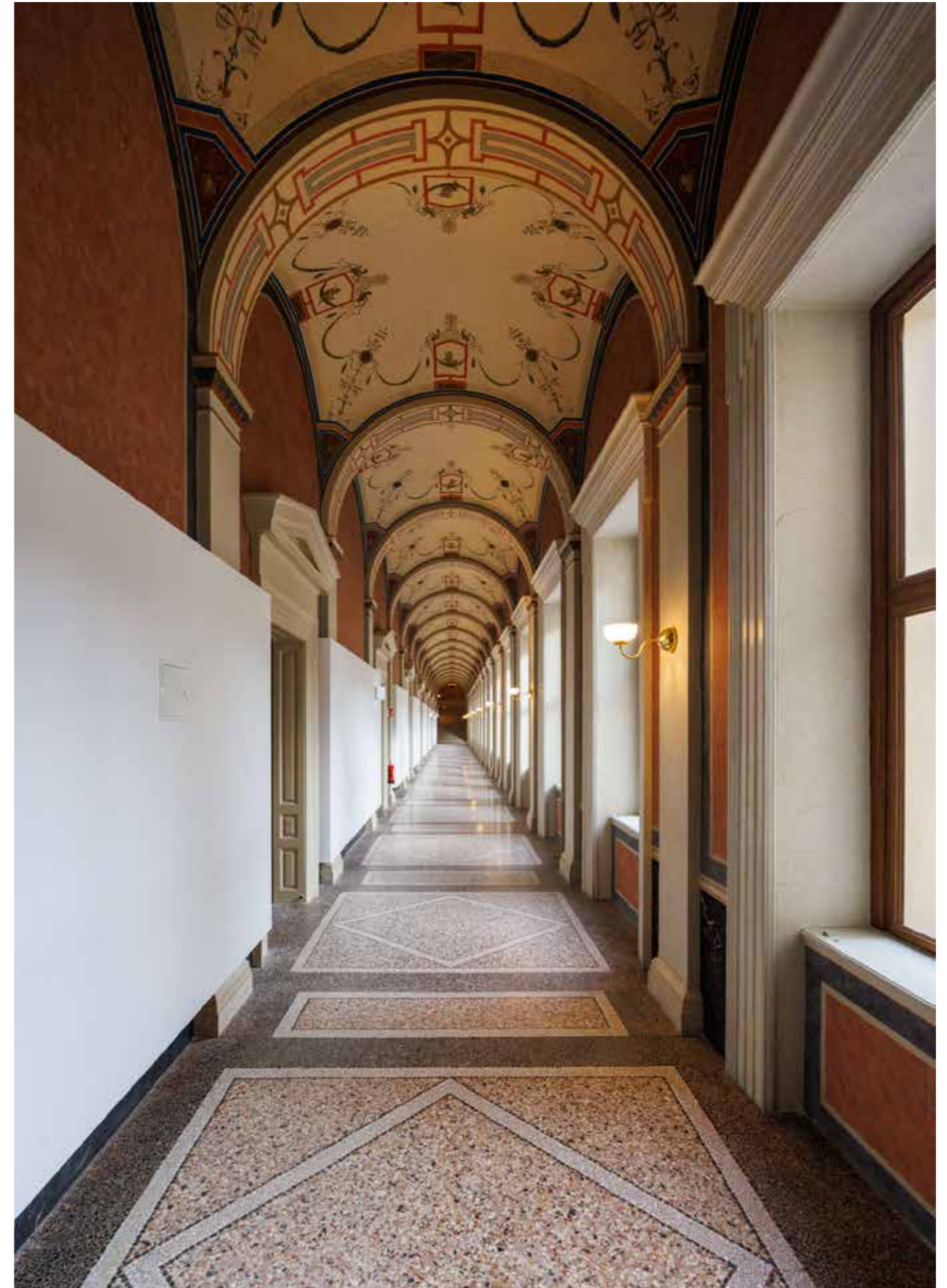

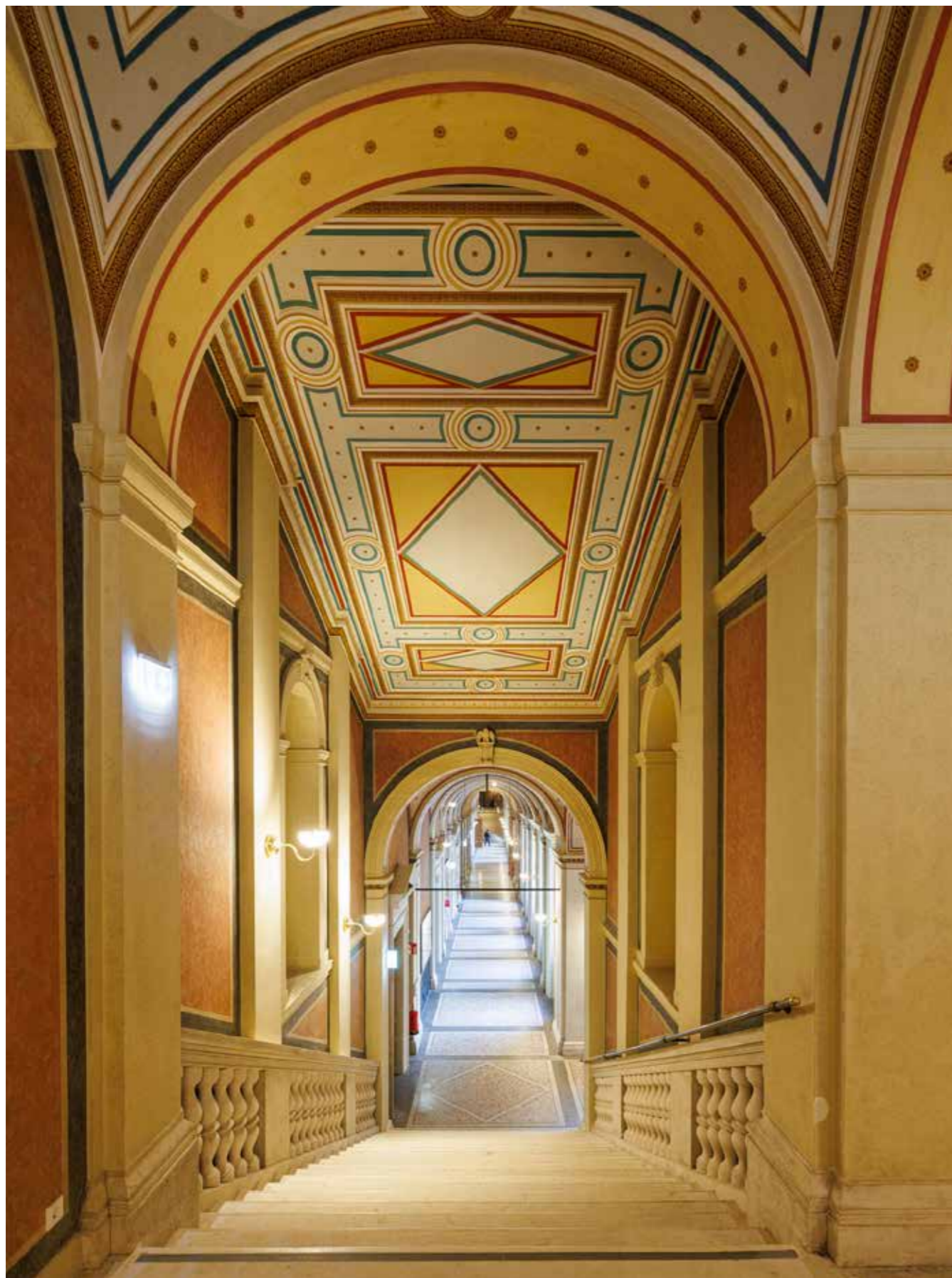
Beč, Akademija likovnih umjetnosti, pročelja, stubište i hodnik s historičističkim oslikom

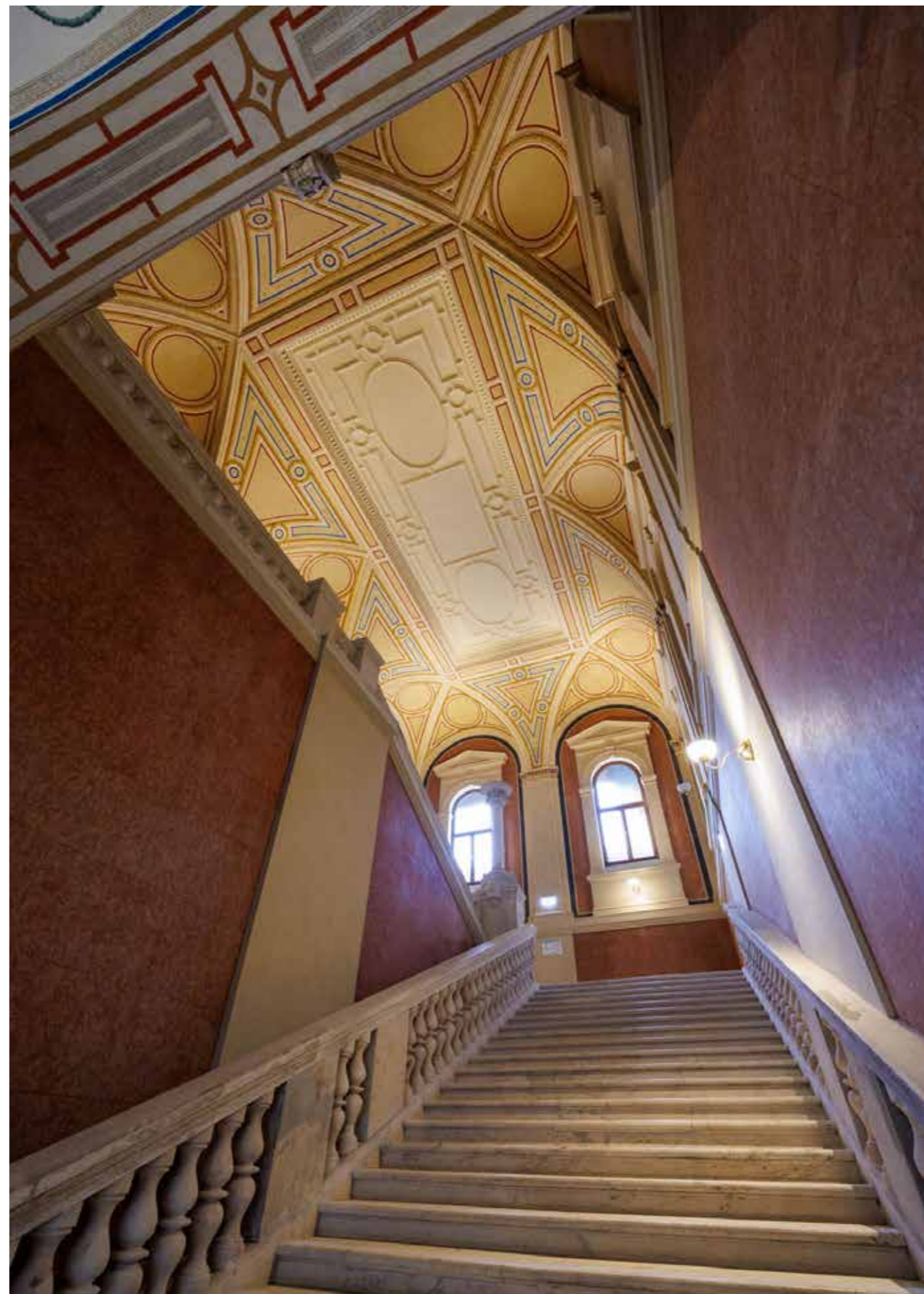

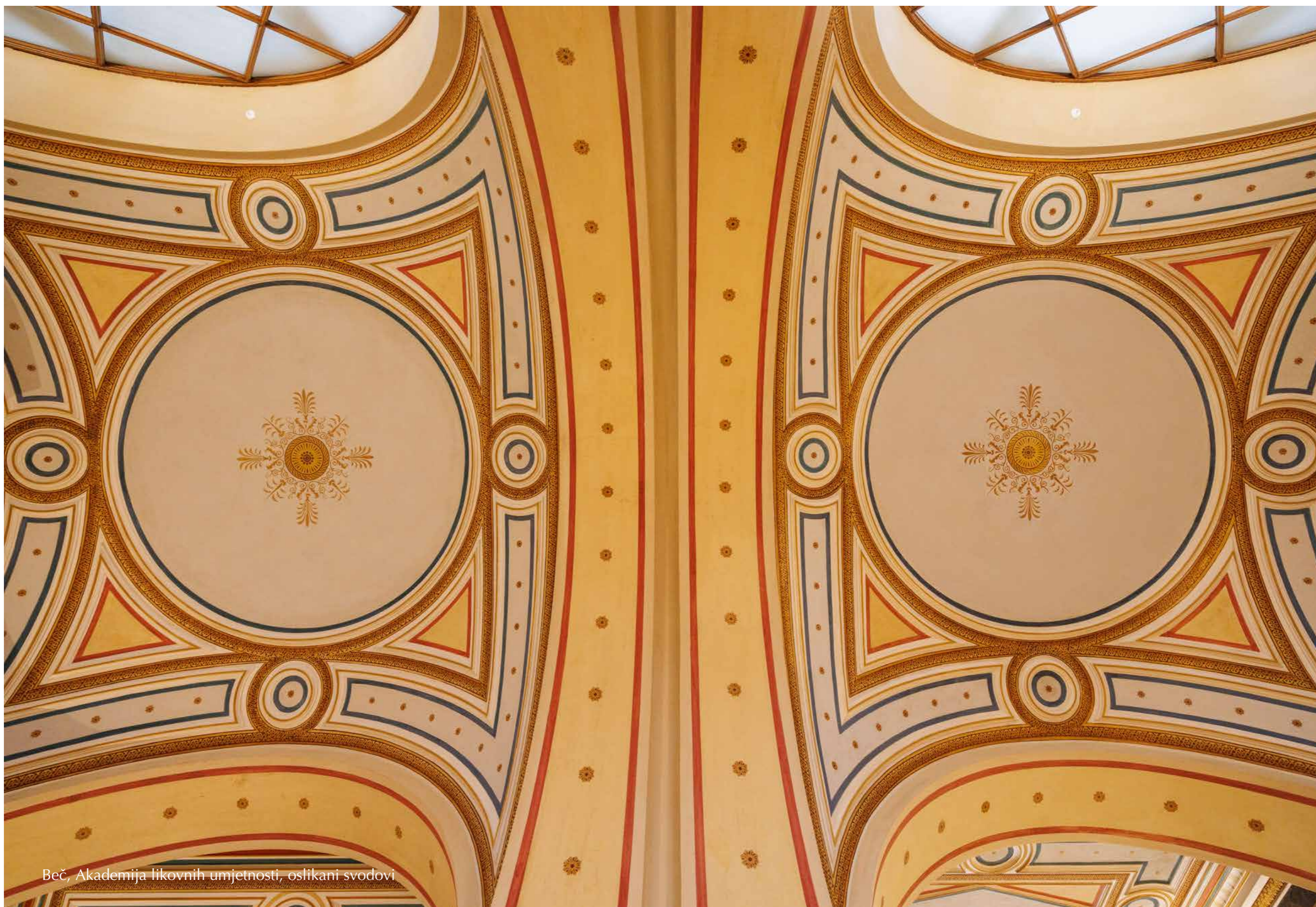
Beč, Akademija likovnih umjetnosti, hodnici s historičističkim oslikom

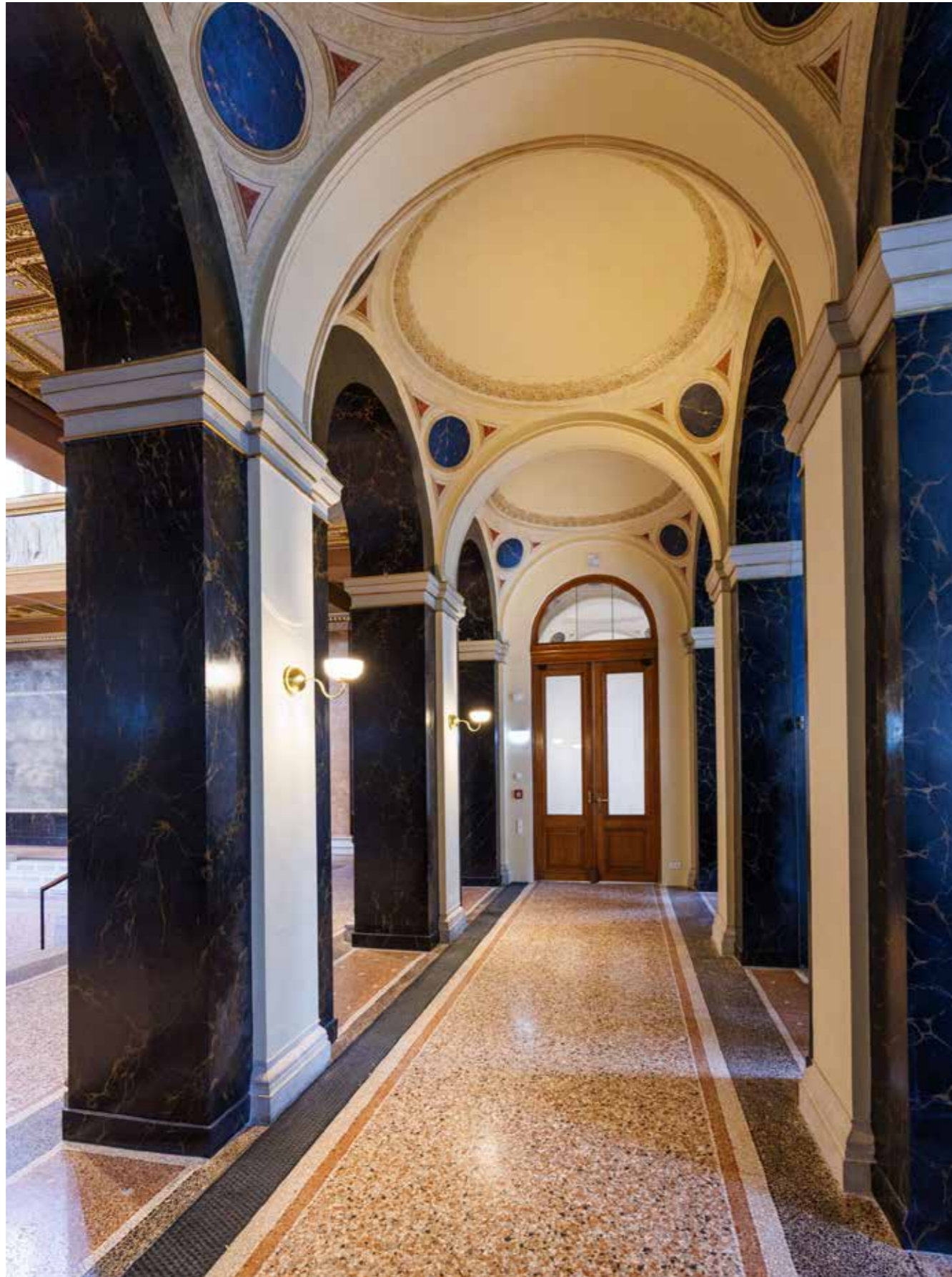

Beč, Akademija likovnih umjetnosti, stubište s historicističkim oslikom

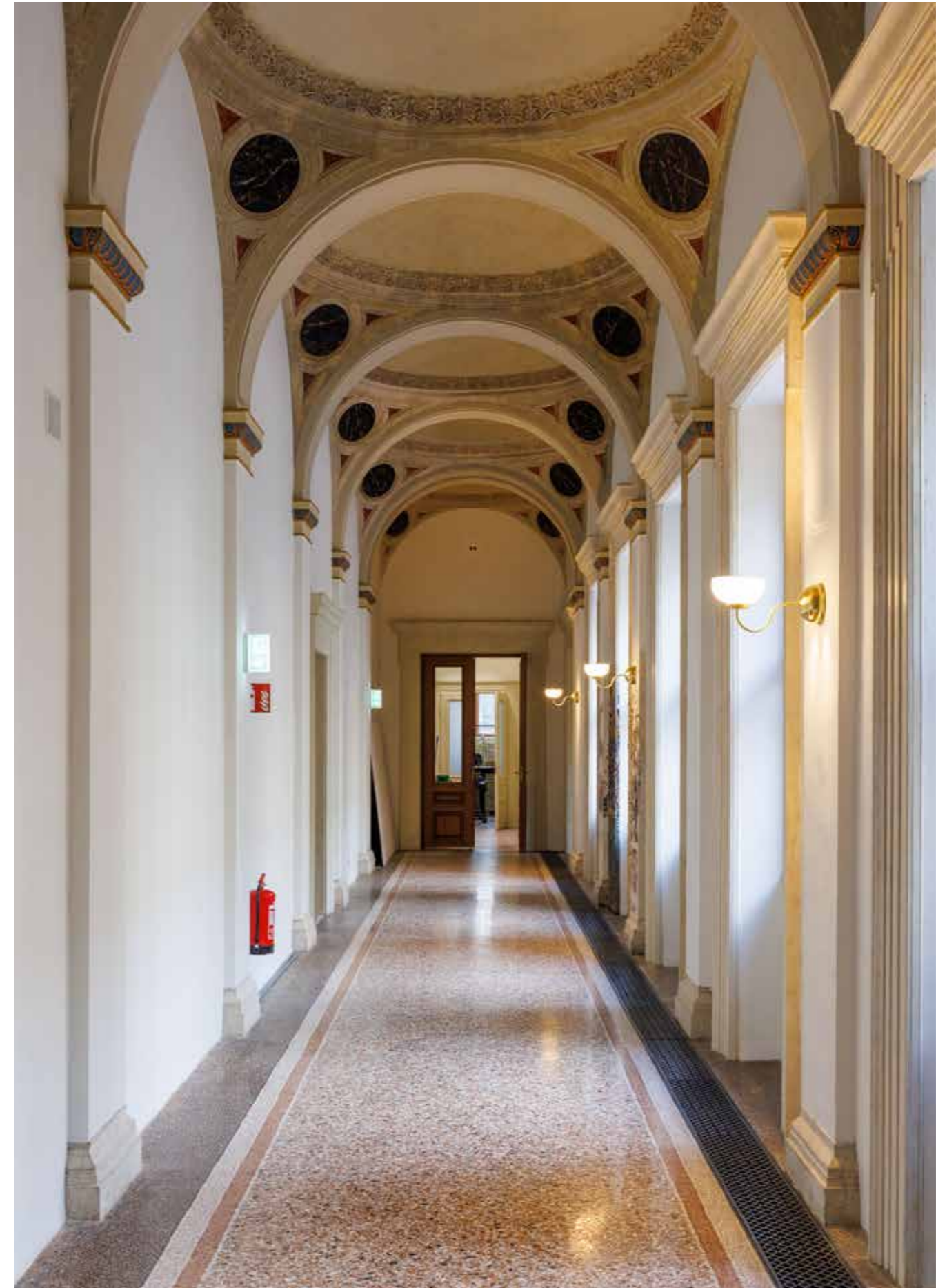

Beč, Akademija likovnih umjetnosti, oslikani svodovi

Beč, Akademija likovnih umjetnosti, trijem i hodnici s historicističkim oslikom

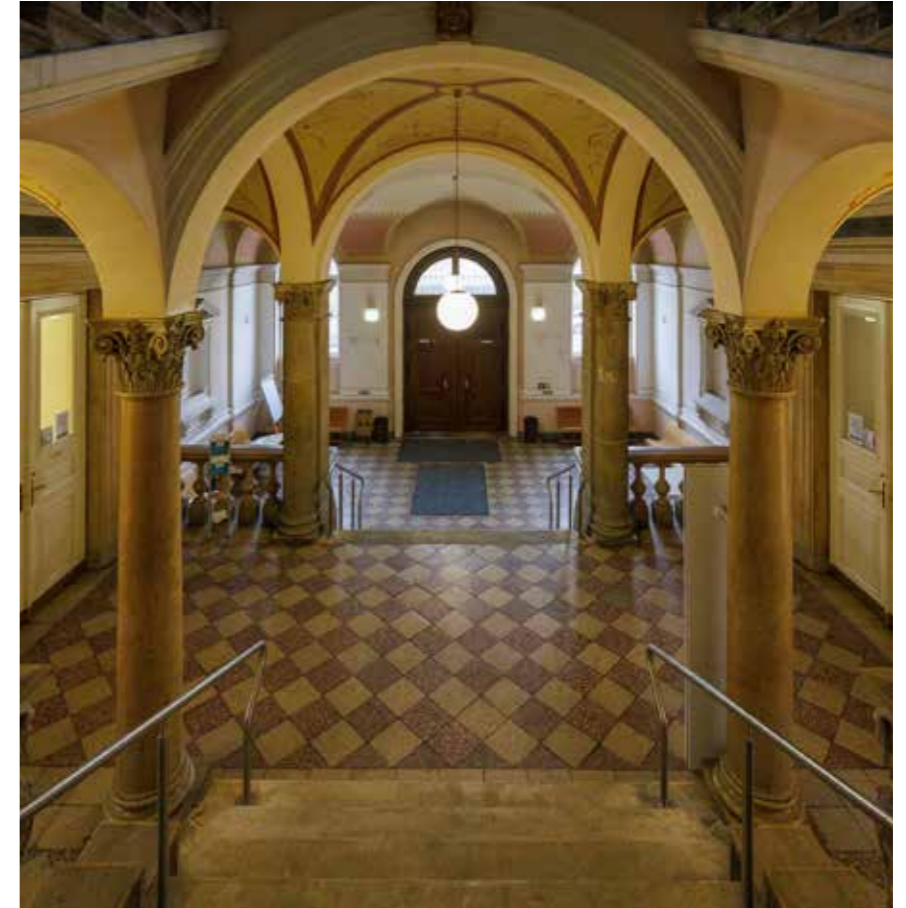

Beč, Akademija likovnih umjetnosti, oslikani svodovi

Beč, Kemijski laboratorij, Heinrich von Ferstel, 1872., pročelje, ulazno predvorje i stubište s historicističkim oslikom

III.2. Valorizacija oslika u kontekstu zagrebačkoga opusa Hermana Bolléa i Ivana Clausena

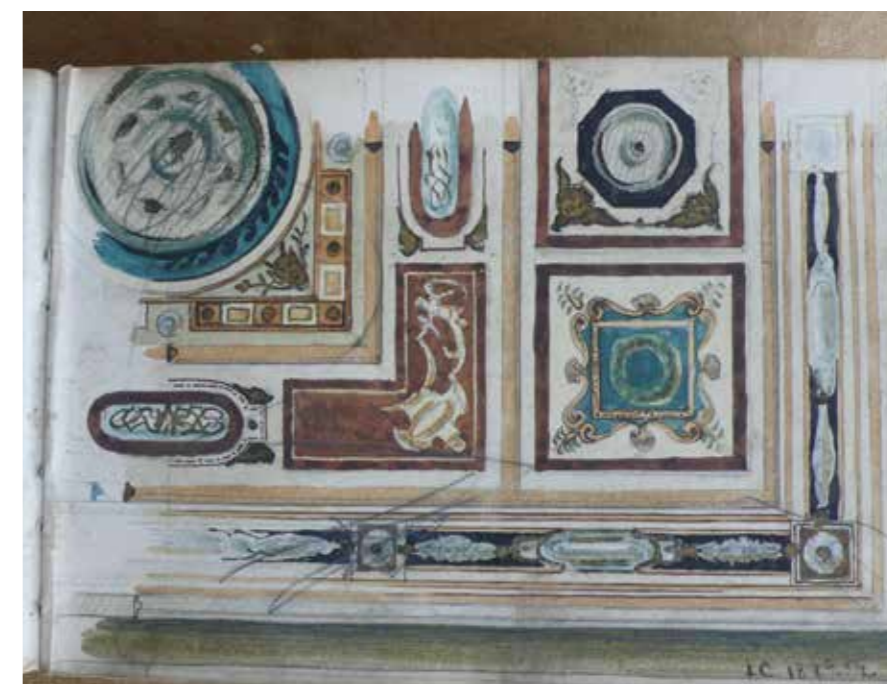
Graditeljski zamah historicističkoga Beča istodobno je zaplavio i Zagreb, dodatno potaknut potresom 1880. godine. Kao majstor ornamentalnoga oslika na većini projekata sakralne i profane arhitekture Hermana Bolléa, zabilježen je Ivan (Johannes) Clausen, podrijetlom iz Schleswig-Holsteina. Do danas je sačuvan vrlo mali broj izvornih interijera, pa ih većinom možemo rekonstruirati isključivo zahvaljujući preciznim Bolléovim nacrtima, arhivskim fotografijama i konzervatorskim sondiranjima.

Stilizacija ornamenata preuzetih iz povijesnih stilova bila je osnovna zadaća u školama umjetničkog obrta koje su se naročito razvile u drugoj polovici 19. stoljeća. Specifičan

zamat dekorativnoga ornamentalnog oslika tadašnji su majstori mogli izučiti i na zagrebačkoj Obrtnoj školi u kojoj su se također kopirali motivi povijesnih stilskih razdoblja na temelju brojnih knjiga i mapa predložaka koje su do danas sačuvane u knjižnici Muzeja za umjetnost i obrt. Ivan Clausen je u suradnji s Hermanom Bolléom razvio tehniku, tehnologiju i izradu dekorativnih oslika na temelju stiliziranog ornamenta, čime su pridonijeli razvoju umjetničkog obrta i na području stručnog školstva. Prema Bolléovim nacrtima (većinom koloriranima), Clausen je izrađivao šablone ili ih je izravno prenosio na površinu zida, a u konačnoj izradi pomagali su mu đaci Obrtne škole, kojima je to bila i praktična nastava. Tako se formirao Odjel za dekorativno slikarstvo, na kojem će kao nastavnici i učenici djelovati Josip Bauer, Marko Peroš, Ivan Tišov, Oton Iveković i Konrad Filip, ujedno i Clausenovi pomagači na terenu. Njihov je rad zabilježen na oslikavanju interijera zagrebačke ka-

tedrale, koncertne dvorane Hrvatskoga glazbenog zavoda, mirogojskih arkada i kapela te Akademijine palače.

Tijekom 20. stoljeća nestala je većina izvornih historičističkih dekorativnih oslika po hrvatskim crkvama i drugim profanim građevinama. Konzervatorima i restauratorima sve češće se postavlja zadatak vraćanja izvorne obojenosti povijesne arhitekture. Pritom treba istražiti tehnike dekorativnog oslikavanja, poznavati predloške i rekonstruirati ornamente te upoznati paletu boja i teorijske premise učenja o bojama u kasnom 19. stoljeću, kako bi restauratorski zahvati bili što autentičniji. Zahvaljujući dobroj očuvanosti izvornoga ornamentalnog oslika nakon provedenih konzervatorskih sondiranja te arhivskoga gradiva (nacrti, fotografija i slika) koje dokumentira izgled interijera prije 1948. godine, moguće je rekonstruirati interijer palače HAZU-a kao primjer sveobuhvatnoga umjetničkog djela javne reprezentativne arhitekture.

Blok za skiciranje Ivana Clausena, s motivima ornamentalnih zidnih oslika, vl. obitelj Clausen, Beč

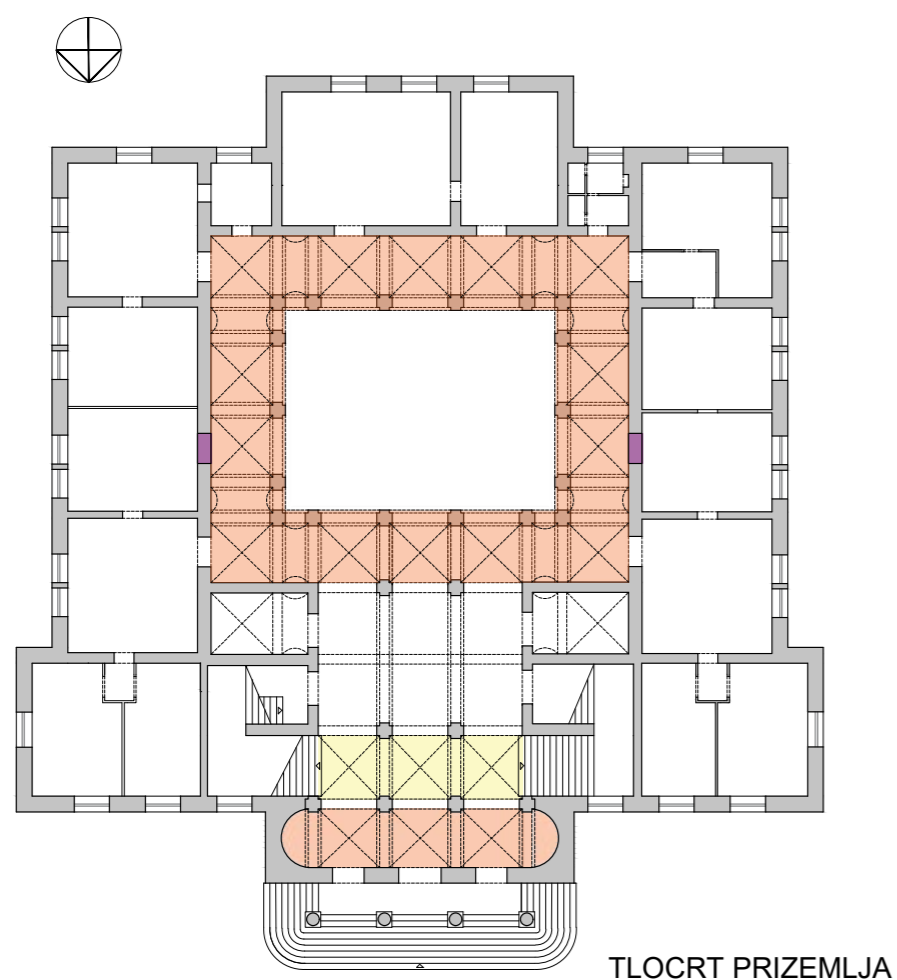
IV.

PRIJEDLOG
PREZENTACIJE
OSLIKA

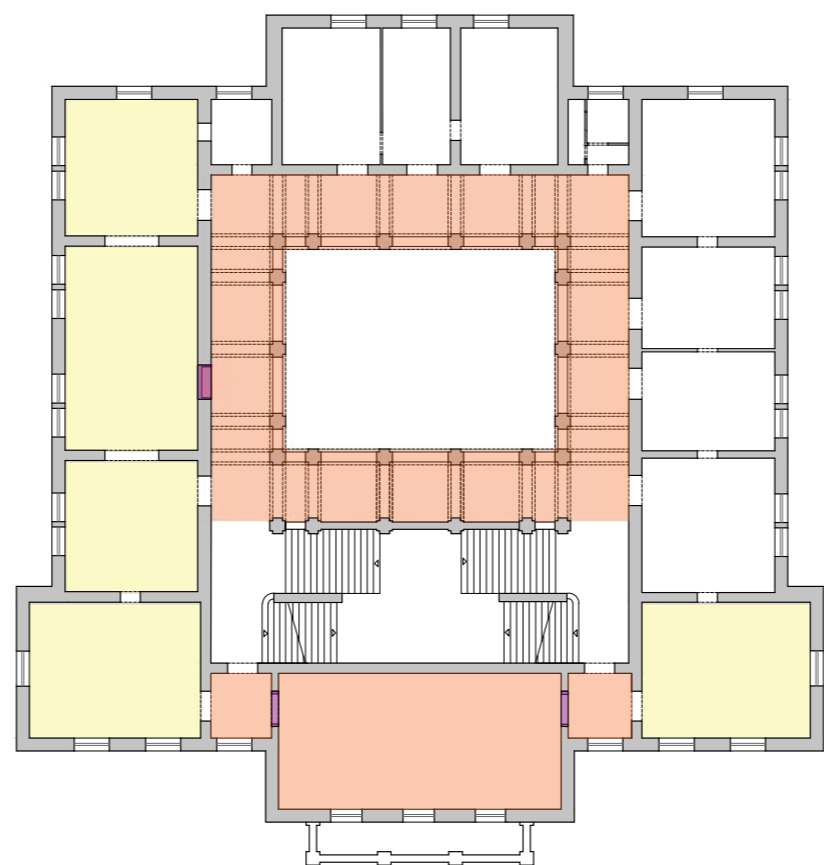
Na temelju očuvanosti neorenesansnih oslika u reprezentativnim prostorima palače Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te njihove valorizacije u kontekstu suvremene srednjoeuropske, odnosno bečke i zagrebačke arhitekture, predlažemo da se oslik u cijelosti restaurira u svim prostorima u kojima je to moguće. Naime, neorenesansna Akademijina palača ubraja se u najviša urbanističko-arhitektonska postignuća, i unutar historicističke zagrebačke arhitekture, ali i u kontekstu opusa njezinih kreatora – arhitekata Friedricha von Schmidta i Hermana Bolléa. Štoviše, upravo neorenesansi oslik palače Hrvatske

akademije znanosti i umjetnosti najveći je Bolléov doprinos oblikovanju te velebne građevine čiju je osnovnu prostornu organizaciju zamislio von Schmidt. Kad u tom kontekstu ponovno osvijestimo činjenicu da su adekvatni oslici u bečkoj arhitekturi, poput Akademije likovnih umjetnosti Teophila Hansena (1876.), Škole umjetničkog obrta Heinricha von Ferstela (1877., danas Muzeja primijenjene umjetnosti), Kemijskog laboratorija i drugih neorenesansnih javnih i privatnih građevina sačuvani i restaurirani, dok su suvremeni oslici zagrebačke neorenesansne arhitekture poput onih u mirogojskim arkadama ili Hrvatskom glazbe-

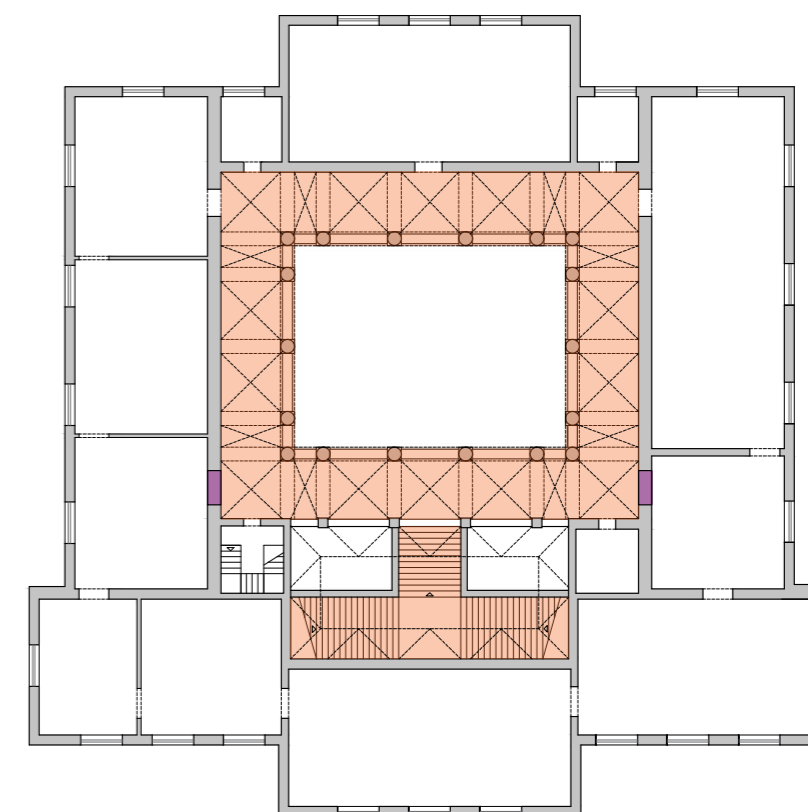
nom zavodu zapušteni i poništeni, argumenti za sveobuhvatnu restauraciju još su jači. Takvoj odluci pridonosi činjenica što su složene arabeske na svodovima i stropovima zagrebačke palače HAZU-a razmjerno dobro sačuvane pa mogu biti retuširane *in situ*. Teže pak oštećeni dekorativni oslici na zidovima jednostavnije su kompozicije, svedene pretežito na bordure i ponavljajuće motive, što se relativno jednostavno može obnoviti primjenom metode faksimilske rekonstrukcije u onim zonama u kojima retuš nije moguć.

TLOCRT PRIZEMLJA

TLOCRT 1. KATA

TLOCRT 2. KATA

- Prezentacija izvornog oslika
- Prezentacija oslika ovisi o konstrukcijskoj sanaciji ili projektu uređenja interijera
- Rekonstrukcija izvornih otvora

Palača Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, prijedlog prezentacije oslika

IV.1. Prostori s kompletnom restauracijom oslika

Predlaže se kompletna restauracija i prezentacija oslika na zidovima i svodovima za sljedeće prostore: **ulazni pretprostor, atrij s trijemovima** – galerijama na sve tri etaže, **stubište** između prvog i drugog kata, **velika sjednička dvorana** u sjevernom pročelnom krilu prvog kata.

Kao što je spomenuto, zidovi navedenih prostorija raščlanjeni su soklima, ukladma, kasetama i bordurama, dok njihove svodove ili stropove krasi elegantne arabeske s florealnim i vegetabilnim ornamentima (liljani, akantus) te bordurama i geometrijskim motivima. S obzirom na to da su bordure pratile i okvire vrata, važno je da pri rekonstrukciji oslika budu u funkciju vraćena naknadno zazidana vrata na prvom i drugom katu trijema. U tom kontekstu osobito je važno vratiti izvorni veći format bočnih vrata velike sjedničke dvorane. Budući da će nakon tog zahvata dvorana biti vizualno jače povezana s malim prolaznim pretprostorima koji je povezuju s malom sjedničkom dvoranom na jednoj strani i ugaonim salonom na drugoj strani, preporučuje se prezentirati izvorni oker nalič i pripadajuće bordure i u tim prostorima.

IV.2. Prostori u kojima se može odustati od prezentacije oslika, ovisno o konstrukcijskoj sanaciji i projektu uređenja interijera

Odustajanje (potpuno ili djelomično) od rekonstrukcije dekorativnih oslika zbog potrebe konstrukcijske sanacije moguće je u ugaonim prostorijama pročelnog krila prvog kata – **salonu** (istočno) i **maloj sjedničkoj dvorani** (zapadno).

Uz navedeni razlog, stanje očuvanosti zidnog oslika u tim je prostorijama vrlo loše, što otežava rekonstrukciju.

Otvorenim ostaje i pitanje prezentacije oslika na svodovima u sjevernom dijelu **vestibula**. Naime, ostali dio vestibula dobio je stropove u adaptaciji stubišta 1948. godine, tako da nije moguće vratiti oslik u cijelom vestibulu.

Nedefiniranim ostaje i pitanje zidnih naliča u **prostorijama** i **salonima** prizemlja i prvog kata te u **Strossmayerovoj galeriji** na drugom katu. Sondiranja pokazuju da su te prostorije imale monokromne zidove oker ili zelene boje, a da je dekorativni oslik bio sveden na bordure na spoju zidova

i stropova. Može se pretpostaviti da su na sličan način bili obojeni i zidovi ostalih prostorija u prizemlju i na prvom katu u kojima nije provedeno sondiranje. Treba li vraćati navedeni kolorit ili zidove interpretirati na drukčiji način, odlučit će naručitelj i projektant.

IV.3. Zaključna razmatranja

U prvoj fazi radova trebalo bi sve oslike osloboditi naknadnih naliča da bi se stekao cjelovit uvid u sve njegove dijelove. Naime, može se očekivati da su ponavljajući dijelovi bordura te geometrijskih i florealno-vegetabilnih motiva, koji su sondiranjem negdje zatečeni vrlo oštećeni, ostali na drugim mjestima zasigurno bolje očuvani, što će omogućiti vjerodostojnu faksimilsku rekonstrukciju i na devastiranim zonama. Prilikom restauracije svakako treba imati na umu senzibilitet našega vremena te se suzdržati od prejakih boja u retušu oslika. Pri konstrukcijskoj sanaciji građevine na oslicima treba izvesti hitne preventivne konzervatorske radove.

POPIS ELABORATA
I LICENCIJE

Konzervatorski elaborat za pet zgrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti stradalih u potresu 22. ožujka 2020., svezak 1, PALAČA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI, Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, Zagreb, Povijest gradnje, valorizacija i prijedlog konzervatorskih smjernica, autorice: Katarina Horvat-Levaj, Irena Kraševac, Zagreb, studeni 2020.

Konzervatorsko-restauratorski istraživački radovi na palači Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Špatula d. o. o., autorica: Mirta Krizman, Zagreb, studeni 2020.

Konzervatorsko-restauratorska istraživanja palače Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, 10 000 Zagreb, Art restauriranje d. o. o., autor: Josip Jerković, Zagreb, ožujak 2022.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

Klasa: UP/I-612-08/18-03/0367

Urbroj: 532-04-01-01-01/6-19-10

Zagreb, 11. veljače 2019.

Ministarstvo kulture rješavajući o zahtjevu dr. sc. Katarine Horvat Levaj, znanstvene savjetnice u trajnom zvanju iz Zagreba, na temelju članka 100. stavka 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine br. 69/99, 51/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17 i 90/18) i članka 11. stavka 1. Pravilnika o uvjetima za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 98/18), u postupku izdavanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, na prijedlog Stručnog povjerenstva za utvrđivanje uvjeta za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, donosi

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da je **dr. sc. Katarina Horvat Levaj iz Zagreba**, OIB: 99892584662, stručno osposobljena za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara iz **članka 2. stavka 1. točke 5.** Pravilnika o uvjetima za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i to za **izrada konzervatorskih elaborata za nepokretno kulturno dobro** te joj se izdaje dopuštenje za obavljanje navedenih poslova.
2. Osoba iz točke 1. ovoga Rješenja dužna je o svakoj promjeni glede ispunjenja propisanih uvjeta za obavljanje poslova iz točke 1. ovoga Rješenja, pisano obavijestiti Ministarstvo kulture u roku od 8 dana od nastale promjene.
3. Po izvršnosti ovoga Rješenja, osoba iz točke 1. ovoga Rješenja, upisat će se u Upisnik specijaliziranih fizičkih osoba koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara pod rednim brojem **3130**.

Obrazloženje

Dr. sc. Katarina Horvat Levaj, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, podnijela je Ministarstvu kulture zahtjev za izdavanje dopuštenja za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara prema Pravilniku o uvjetima za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 98/18).

Navedenom zahtjevu priložene su preslike diplome profesora povijesti umjetnosti i arheologije Filozofskog fakulteta u Zagrebu od 5. ožujka 1982. i doktorata Sveučilišta u Zagrebu od 1. prosinca 1995., popis obavljenih poslova na kulturnim dobrima te Izjava o poduzimanju potrebnih mjera iz članka 7. citiranog Pravilnika. Sukladno članku 10. stavku 1. i 2. citiranog Pravilnika, u postupku izdavanja dopuštenja, zatraženo je stručno mišljenje nadležnoga tijela.

Stručno je povjerenstvo na temelju priložene dokumentacije i stručnih mišljenja Konzervatorskog odjela u Varaždinu od 19. studenog 2018., Konzervatorskog odjela u Krapini od 8. studenog 2018., Konzervatorskog odjela u Dubrovniku od 6. studenog 2018., Konzervatorskog odjela u Rijeci od 5. studenog 2018., Konzervatorskog odjela u Požegi od 31. listopada 2018. i Konzervatorskog odjela u Osijeku od 29. listopada 2018., a sukladno članku 11. stavku 1. cit. Pravilnika, utvrdilo da postoje propisani uvjeti za obavljanje poslova iz čl. 2. st. 1. toč. 5. Pravilnika: izrada konzervatorskih elaborata za nepokretno kulturno dobro.

Fizička osoba kojoj je Ministarstvo kulture izdalo dopuštenje, dužna je poslove zaštite i očuvanja kulturnog dobra obavljati sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i propisima donesenim na temelju toga Zakona, sukladno članku 13. stavku 1. citiranog Pravilnika. Fizička osoba kojoj je Ministarstvo kulture izdalo dopuštenje, dužna je o svakoj promjeni glede ispunjavanja uvjeta propisanih citiranim Pravilnikom i drugih podataka vezanih uz njezino poslovanje, pisano obavijestiti Ministarstvo kulture u roku od osam dana od nastanka promjene radi unošenja izmjena u Upisnik, sukladno članku 12. stavku 1. citiranog Pravilnika.

Sukladno članku 100. stavku 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i članku 11. stavku 3. citiranog Pravilnika, a po izvršnosti ovoga Rješenja, upisat će se dr. sc. Katarina Horvat Levaj u Upisnik specijaliziranih fizičkih osoba koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, u kojemu će se evidentirati za koje je poslove ista dobila dopuštenje.

Iz gore navedenih razloga riješeno je kao u izreci ovoga Rješenja.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog Rješenja nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom nadležnom Upravnom sudu. Tužba se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje nadležnom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom. Uz tužbu se dostavlja izvornik ili preslika ovoga Rješenja za Upravni sud, prijepis tužbe i priloga za tuženika, a ako ih ima i za svaku zainteresiranu osobu.

POMOĆNIK MINISTRICE

Davor Trupković, dipl. ing. arh.

Dostavlja se:

1. dr.sc. Katarina Horvat Levaj, Institut za povijest umjetnosti, Ul. grada Vukovara 68, 10000 Zagreb (s povratnicom)
2. Konzervatorski odjeli Ministarstva kulture, svi
3. Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu
4. Upisnik fizičkih osoba koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara, ovdje
5. Pismohrana, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

Klasa: UP/I-612-08/18-03/0274

Urbroj: 532-04-01-01-01/6-18-6

Zagreb, 6. srpnja 2018.

Ministarstvo kulture rješavajući o zahtjevu Ivane Haničar Buljan, dipl. ing. arh. iz Zagreba na temelju članka 100. stavka 1. i 3. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", br. 69/99, 51/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14 i 44/17) i članka 11. stavka 1. Pravilnika o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", br. 74/03, 44/10), u postupku izdavanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, na prijedlog Stručnog povjerenstva za utvrđivanje uvjeta za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, donosi

RJEŠENJE

1. Dopušta se **Ivani Haničar Buljan, dipl. ing. arh. iz Zagreba** obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara iz članka 2. stavka 1. točaka 1., 2. i 3. Pravilnika o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i to **istraživanje i proučavanje nepokretnog kulturnog dobra, dokumentiranje nepokretnog kulturnog dobra te izrada idejnog, glavnog i izvedbenog projekta za radove na nepokretnom kulturnom dobru.**

2. Utvrđuje se da Ivana Haničar Buljan, dipl. ing. arh. iz Zagreba ispunjava sve uvjete propisane citiranim Pravilnikom za obavljanje poslova iz toč. 1. izreke ovoga rješenja.

Ivana Haničar Buljan, dipl. ing. arh., dužana je o svakoj promjeni glede ispunjenja propisanih uvjeta za obavljanje poslova iz toč. 1. izreke ovoga rješenja, pisano obavijestiti Ministarstvo kulture u roku od 8 dana od nastale promjene.

3. Ovo dopuštenje daje se na vrijeme od pet godina.

4. Rješenjem Klasa: UP/I-612-08/02-01-1243, Urbroj: 532-10-1/16-02-05 od 30. prosinca 2002. godine, Ivana Haničar Buljan, dipl. ing. arh. iz Zagreba, upisana je u Upisnik specijaliziranih pravnih i fizičkih osoba koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara pod rednim brojem **193.**

INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI	
Primljeno: 12.07.2018.	
Broj: 193-22-1-18	Prilog: 1

- 163

Obrazloženje

Ivana Haničar Buljan, dipl. ing. arh. iz Zagreba podnijela je Ministarstvu kulture zahtjev za produljenje dopuštenja za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara prema Pravilniku o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Navedenom zahtjevu priložene su preslike diplome Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu od 17. lipnja 1996. i rješenja o upisu u Imenik ovlaštenih arhitekata od 19. studenog 1999., popis kulturnih dobara i poslova na kojima je podnositeljica zahtjeva radila, opis tehničke opremljenosti te Izjava o poduzimanju potrebnih mjera iz članka 7. Pravilnika.

U provedenom postupku utvrđivanja uvjeta za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara, sukladno članku 10. stavku 1. navedenog Pravilnika, o radovima podnositeljice zahtjeva zatražena su stručna mišljenja nadležnih konzervatorskih tijela.

Stručno povjerenstvo je na temelju priložene dokumentacije i stručnih mišljenja Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu od 29. svibnja 2018., Konzervatorskog odjela u Osijeku od 29. svibnja 2018. i Konzervatorskog odjela u Sisku od 8. lipnja 2018., a sukladno čl. 10. st. 4. Pravilnika, utvrdilo da postoje propisani uvjeti za obavljanje poslova iz čl. 2. st. 1. toč. 1., 2. i 3. Pravilnika: istraživanje i proučavanje nepokretnog kulturnog dobra, dokumentiranje nepokretnog kulturnog dobra te izrada idejnog, glavnog i izvedbenog projekta za radove na nepokretnom kulturnom dobru.

Prema odredbi članka 12. uvodno cit. Pravilnika ovo se dopuštenje daje na vrijeme od pet godina, a podnositelj zahtjeva kojemu je ono izdano može šest mjeseci prije isteka važenja dopuštenja Ministarstvu kulture podnijeti zahtjev za njegovo produljenje.

Podnositelj zahtjeva kojem je izdano dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, odnosno odgovorna osoba dužan je o svakoj promjeni glede ispunjenja Pravilnikom propisanih uvjeta, pisano obavijestiti Ministarstvo kulture u roku od 8 dana od nastale promjene, sukladno članku 13. stavku 1. Pravilnika.

Sukladno članku 100. stavku 3. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i članku 11. stavku 3. Pravilnika po pravomoćnosti ovoga rješenja, izvršit će se upis podnositelja zahtjeva u Upisnik specijaliziranih pravnih i fizičkih osoba koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, u kojem će se evidentirati da je dobio dopuštenje za obavljanje poslova iz toč. 1. izreke ovoga rješenja.

Iz gore navedenog riješeno je kao u izreci.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovoga Rješenja može se izjaviti žalba Povjerenstvu za žalbe pri Ministarstvu kulture u roku od 15 dana od dana dostave Rješenja. Žalba se izjavljuje ovome tijelu neposredno ili šalje poštom preporučeno.

POMOĆNIK MINISTRICE

Davor Trupković, dipl. ing. arh.

Dostavlja se:

1. Ivana Haničar Buljan, d.i.a., Institut za povijest umjetnosti, Ul. grada Vukovara 68, 10000 Zagreb (s povratnicom)
2. Konzervatorski odjeli Ministarstva kulture, svi
3. Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu
4. Upisnik specijaliziranih fizičkih i pravnih osoba koje imaju dopuštenje za obavljanje poslova zaštite i očuvanja kulturnih dobara, ovdje
5. Pismohrana, ovdje

ISBN 978-953-373-004-2